

KATÉKIZ

HISTORIK,

É PÉHINI É KAVEUR É BERR GOMSIU

ANN HISTOR SANTEL

HAG

AR GÉLÉNADUREZ GRISTEN.

1499

KATÉKIZ

HISTORIK

È PÉHINI È KAVEUR È BERR GOMSIU

ANN HISTOR SANTEL

HAG

AR GÉLÉNADUREZ GRISTEN,

GRÉAT GANT ANN ABAT FLEURY,

BÉLEK, PRIOL A ARGENTEUL, KOVÉZOUR AR ROUÉ

TRÔET É BRÉZOUNEK

GANT

I. F. M. M. A. LE GONIDEC.

È ANGOULEM,

LÉRÉAT É GWASKÉREZ GANT F. TRÉMEAU,
GWASKÉRELLER AR ROUÉ HAG AR PRÉFÉD.

1826.

Église catholique
en Finistère

Document numérisé en 2018

KENT-SKRID.

Na helleur két béza Kristen mäd, mar d-eur diwi-
ziek enn-holl-d'ann-holl, hag hen-nez eo ar gwella
Kristen, péhini a anavez gwelloc'h hag a vîr gwel-
loc'h lézen Doué. Hôgen, pétrá-bennäg ma helleur
hé anaout héb hé heùlia, na helleur heùlia néméd
ar péz a anavézeur anézhi.

Pétrá-bennäg ma prézégeur aliez, ha ma éz eûz
levriou a-walc'h péré a gomz diwar-benn ann holl
gévrennou eûz al Lézen-Gristen, koulskoudé é
helleur da lavarout pénaoz n'eûz két kalz a wiziégez
é-touez ar Gristenien. Er prézégennou na gomzeur
néméd diwar-benn eunn abek-bennäg a-zevri,
hervez ar goél, pé ann aviel, pé hervez ioul ar
prézéger. Dibaot eo ma tisklerieur enn-hô ar c'henta
genteliou, hag ann darvoudou péré a zô ann
diazez eûz ann holl zeskadurésiou : komza a réeur
enn-hô diwar-benn ann danévellou a gaveur er
skritur sakr, é-c'hiz eûz a draou anavézet gand
ann holl. Evel-sé é kaveur dré-holl tûd väd,
péré a zarempred ann ilizou abaoé daou pé tri-
ugent vloaz, péré a zô akétuz enn ovisou hag
er prézégennou, ha na ouzont két koulskoudé ar
c'henteliou kenta eûz al Lézen-Gristen.

N'eûz néméd er c'hatékizou é kaveur ar c'hé-
lennou kenta-zé kenn talvouduz évid ann holl :
hōgen héveloud a ra pénaoz n'int két prizet a-
walc'h. Ann darn-vaia eûz ann dûd a venn d'ézhō-
é c'houzont ar c'hatékiz , dré ma hô deûz hé zesket
pa oant bugalé ; ha na verzont két pénaoz eo
ankounac'héet gant-hô , pé n'hô deûz biskoaz hé
boellet mād. Ré all hô deûz méz oc'h ansavout hô
diwiziégez hag hô magadurez fall , ha na hellont
két en em izelaat bétég ar c'hélennoù-zé.

Ar c'hatékizou a zô bét gréat hép danévellou , gand
ar c'hoant da lakaad enn-hô ann traou réd hép-
kén. Ar ré hô deûz hôgréat hô deûz krédet pénaoz
ar Gristenien a hellé béza diwiziek eûz a hanōiou
ann Tadou-brâz hag ar Broféded , eûz ar gévrédigez
gand Abraham , eûz ar Sklavérez enn Ejipt hag
é Babilon , gant ma oufent pénaoz é Doué éz eûz
tri fersoun , pénaoz ann eil a zô en em c'hréat
dén ; pénaoz éz eûz Seiz Sakramant , hag aun
traou all eun doaré-zé. Koulskoudé na helleur két
displéga ar gévren genta eûz ar Sembol , hép komza
eûz ar ganédigez ; nag ar Vadisiant , hép komza
eûz a béc'hed hon tad kenta ; na derou ann Dé-
kalog , hép komza eûz a Voizez , eûz ann darvoud
hag eûz ann doaré gant péré é oé rôéd d'ézhan
al lézen. Na helleur kéd en em viroud da zané-
vella gand eunn darvoud-bennâg ginivélez Jézuz-
Krist , hé vurzudou brasa , hé c'hloasiou , hé varō ,
hé zazorc'hidigez , hé bignidigez eunn énv ; ha pa né
vé néméd évit rei ann abeg eûz ar goéliou dré béré

éc'h énoreur ar visteriou-zé , ar péz a dléur da
zeski da genta d'ar bobl.

Chétu pérâg eo bét gréat ar c'hatékiz-man , évit
kenderc'hel dré ann anaoudégez eûz ann darvou-
dou ann diskleriadur eûz ar Sembol hag eûz ar
c'hévennoù all eûz al Lézen-Gristen.

Al lavariou pé ar responchou a zô bét gréat
berra ma helled , gand aoun da skuiza ar vugalé ;
râk na gomzont két peûrvaia pell-amzer diouc'h-tù.

KATÉKÎZ HISTORIK.

KENTA GÉVREN,
PÉHINI A ZALCH É BERR GOMSIOR
ANN HISTOR SANTEL.

KENTA GENTEL.

Eûz ar Ganédigez.

Doué en deûz gréad ar béd eûz a nétrâ, gand
hé c'hér hag hé ioul, hag évid hé c'hloar.

É c'houéac'h dervez en deûz hé c'hreat. Ar c'henta dervez en deûz kroued ann énv hag ann douar, ha goudé ar goulou; ann eil dervez é krouaz ann énv-stérédet, a c'halvaz ann énv; ann trédé dervez é rannaz ann dour diouc'h ann douar, hag é réaz d'ann douar lakaad da zével ann holl louzou; ar pévaré é krouaz ann héol, al loar hag ar stéréd; ar pempved é réaz al laboused enn éar hag ar pesked er môr; ar c'houec'hved é réaz al loéned zouarek hag é toaréaz ann dén diouc'h hé hévé-lédigez, ha Doué a arzaôaz ar seizved dervez. Évid ôber ann dén, é réaz da genta hé gorf gand douar, goudé é lékéaz enn-han eunn éné gréad diouc'h hé skeûden. Ann dén a zô skeûden Zoué, dré ma hell anaoud Doué hag hé garout, hag évit sé eo hét gréat gand Doué. Ar c'henta goaz a oé hanvet Adam. Doué a rôaz d'ézhan da eil ar vaouez péhini a réaz gand unan eûz hé gôstou, évit ma teûjé d'hé c'haroud ével eul lôden anézhan hé-unan: dré-zé é rôaz penn d'ar briédélez. Ar genta vaouez a oé hanvet Éva. Doué a lékéaz Adam hag Éva er baradoz zouarek, péhini a ioa eul liors dudiuz brâz, é péhini é vévend euruz. Ar galloud hô doa da zibri eûz ann holl frouésiou, néméd eûz a frouez gwézen ar wiziégez ar-mâd hag ann drouk, péhini a ioa berzed out-hô gand Doué. Noaz-béô oant, hép kaout méz eûz a gément-sé, dré ma ôant hép drougiez; na c'houzanvent poan é-béd, ha na dlient két mervel. Doué en doa ivé krouet spéréjou glân, péré eo ann Éled.

Goulenn. Piou en deûz gréad ar béd?
Lavar pé respount. Doué eo.
G. Eûz a bêtra en deûs-hén hé c'hreat?
L. Eûz a nêtra en deûz hé c'hreat.
G. Pénaoz en deûs-hén hé c'hreat?
L. Gand hé c'hér.
G. Pérâg en deûs-hén hé c'hreat?
L. Évid hé c'hloar.
G. É péd dervez en deûz Doué kroued ar béd?
L. É c'houéac'h dervez.
G. Pétra en deûs-hén kroued ar c'henta dervez?
L. Ann énv hag ann douar, ha goudé ar goulou.
G. Hag ann eil dervez?
L. Ann énv-stérédet a c'halvaz ann énv.
G. Pétra a réaz ann trédé dervez?
L. Ann dour a rannaz diouc'h ann douar, hag é réaz d'ann douar lakaad da zével a bép rumm louzou.
G. Hag ar pévaré?
L. Kroui a réaz ann héol, al loar hag ar stéréd.
G. Hag ar pempved?
L. Ober a réaz al laboused enn éar hag ar pesked er môr.
G. Hag ar c'houec'hved?
L. Ober a réaz ann holl loéned zouarek, hag é toaréaz ann dén diouc'h hé skeûden.
G. Pétra a réas-hén enn-divez ar seizved dervez?
L. Goudé bêza krouet pép tra é arzaôaz.
G. Eûz a bêtra en deûs-hén gréad ar c'henta dén?

- L. Ar c'horf en deûz gréat gand douar.
 G. Hag ann éné ?
 L. Eûz a nétrâ en deûz hé c'hréat.
 G. Eûz a bêtrâ en deûs-hén ann doaré ?
 L. Eûz a Zoué hé-unan.
 G. Évit pétrâ en deûs-hén Doué gréad ann dén ?
 L. Évid hé anaoud hag hé garout.
 G. Eûz a bêtrâ é oé gréad ar genta vaouez ?
 L. Gand unan eûz a gôstou ar goaz.
 G. Pérâk sé ?
 L. Évid diskouéza é oand hô daou eûz a eunn hévélep kik.
 G. Pétrâ eo ar baradoz zouarek ?
 L. Eul liors kaer é péhini é lèkéaz Doué Adama hag Éva.
 G. É pé stâd é vévent-hi éno ?
 L. Euruz é vévent.
 G. Peûr é tlient-hi mervel ?
 L. Na dlient két mervel.
 G. Pétrâ eo ann Éled ?
 L. Spéréjou glân péré n'hô deûz kéd a gorf.

EIL GENTEL.

Eûz a Béc'hed ar c'henta dén.

Béz' é oé Éled péré a zavaz a-énep Doué, ha Doué hô stlapaz enn ifern hag enn tân peûr-baduz. Ann diaoulou eo pé éled ann diaoul a zeû da zougen ann dûd d'ann drouk, ha d'hô kakaad da zével a-énep Doué. Unan eûz ann éled

fall-zé a gémérâz doaré ann aer, hag a aliaz ar vaouez da zibri eûz ar frouez eûz ar wézen a ioa bét berzed out-hô ; dibri a réaz eûz ar frouez-zé, hag é lèkéaz hé ozac'h da zibri anézhan. Neûzé Doué a daolâz hé valloz war ann aer, hag a ziskleriaz pénaoz eûz ar vaouez é vijé ganed ann hini a frikjé hé benn d'ann aer, da lavaroud eo, Salver ar béd, péhini a zeûjé eunn deiz évid diskara galloud ann diaoul. Kâs a réaz Adam hag Éva er méaz eûz ar barados, hag é choumjonnd enn eunn doaré gwall reûzeûdik. Kolla a réjonnd trugarez Doué, hag é teûjonnd da véza sklaved d'ann Diaoul ; dalc'hed é oend d'ar marô ha d'ann holl boaniou eûz ar c'horf, hag ouc'h-penn d'ann diwiziégez, ha d'ann droug-ioul. Ann droug-ioul eo ar garantez ac'hanomb hon-unan, a zeû d'hon distrei da garoud Doué hon Krouer, hag ac'hanô é teû ann holl béc'héjou a gâs d'ar marô peûr-baduz. Adama hag Éva n'hô doé bugalé némét goudé hô féc'hed, dré zé eo eo bét ganed hô bugalé dalc'hed d'ann hévélep reûsiou hag hi, hag hô rei a réjonnd d'ar ré hô-goudé, enn hévélep doaré ma eo ganed ann dûd holl er péc'hed, énébourien da Zoué ha tonked d'ann ifern. Ann drouk-zé eo a c'halvomb ar péc'hed orijinel (*a zô deûz gan-é-omb er béd*).

Goulenn Pétrâ eo ann Diaoul ? *Lavar.* Eunn éal amzent é-kénver Doué. *G.* Da bêtrâ ef-hén bét barnet gand Doué ? *L.* D'ann tân peûr-baduz. *G.* Da bêtrâ en em rô-hén ? *L.* Da zougen ann

dûd d'ann drouk , ha d'hô lakaad da zizenti ouc'h Doué. G. Pénaoz é tougas-hén ar c'henta dén d'ann drouk ? L. Mond a réaz enn aer , hag é aliaz ar vaouez da zibri eûz ar frouez berzet. G. Pétrâ a réas-hi goudé ? L. Lakaad a réaz hé ozac'h da zibri anézhan. G. Pétrâ a réaz Doué ? L. Ann aer a villigaz. G. Pénaoz é wanas-hén Adam hag Éva ? L. Hô c'hâs a réaz er-méaz eûz ar Baradoz zouarek. G. Pétrâ a douas-hén d'ézhô ? L. É friké ar vaouez penn ann aer. G. Pétrâ eo kément-sé da lavarout ? L. É teûjé anézhi Salver ar béd évid diskara galloud ann diaoul. G. É pé zoaré en em gavaz ann dén goudé hé béc'hed ? L. Gwall reûzeûdik enn hé éné hag enn hé gorf. G. Pébez droug a zeûaz d'ézhan enn hé gorf ? L. Ann holl boaniou , ar c'hlenvéjou hag ar marô. G. Hag enn hé éné ? L. Ann diwiziégez hag ar gwall-ioul. G. Pétrâ eo ar gwall-ioul ? L. Ar garantez hon eûz évid-omb hon-unan hép-kén. G. Pétrâ a zigas-hi ? L. Ar pec'hed. G. Pétrâ a zigas ar pec'hed ? L. Ar marô peûr-baduz. G. Peûr é teûaz Adam hag Éva da gaout bugalé ? L. Goudé hô féc'hed. G. Hag hô féc'hed a dréménas-hén d'hô bugalé ? L. Ia , ha da vugalé hô bugalé. G. Hag ann drouk-zé a bât-hén bépréd ? L. Ia , ann dûd holl a zô ganet gand ar pec'hed-zé. G. Pénaoz ef-hén galvet ? L. Ar Pec'hed orijinel (a zô deût gan-é-omb er béd).

TRÉDÉ GENTEL.

Eûz al Livaden hag eûz al Lézen natur.

BUGALÉ kenta Adam hag Éva a oé Kain hag Abel. Kain a lazaz hé vreûr gand érez oud hé vertuz ; ha bugalé Kain a oé tûd drouk. Adam en doé eur mab all hanvet Set , ha bugalé hé-man a viraz doujans Doué : hôgen nésanded a réjont gand ann dud drouk , hag é teûjont da zaotra , enn hévélep doaré , ô véza ann holl dûd en em rôed d'ann drouk , ma vennaz Doué hô lakaad da vervel gand eul livaden dré-holl. Né oé némét Noé , diskenned eûz a Zet , péhini a gavaz trugarez dirak Doué. Doué a rôaz da anaoud d'ézhan hé vénoz , hag a c'hourc'hémennaz d'ézhan sével eunn arc'h , da lavaroud eo eul léstr pevar-c'hournek , ha gôlôed é doaré eur c'houfr , brâz a-walc'h évit lakaad ébarz eur ré eûz a bép rumm loened ha laboused. Pa oé Noé éad ébarz , Doué a lékéaz da gouéza é-pâd daougend dervez ha daougent nôzvez , eur glaô spountuz , gand eunn dic'hliann eûz ar môr , enn hévélep doaré ma oé ann douar holl gôlôet gand ann dour. Ann dûd hag al loened holl a oé beûzet : eiz dén hép-kén a joumaz béo ; Noé , hé c'hrég , hé dri vab hag hô graez , hag ann anévaled a ioa enn arc'h. Goudé al livaden ar béd a oé pobled a névez gand ann tri vab eûz a Noé , Sem , Kam ha Jafet : dré zé éz omb holl breûdeûr. Hôgen ann dûd a zeûaz

abenn-némeur gwasoc'h éged a-raok. É-léac'h azeüli Doué, ann darn-vuia a azeüle ann héol, al loar, pé krouadurien all. Na énoerent kéd hô zadou; gadal oant; en em laza, en em laérez a réant; droug a lavarent ann eil eüz égilé; na lavarent kéd ar wirionez, hag heülia a réant hô gwall-ioulou. É kément-sé é réant a-éneb hô reiz hag hô skiant-vad, péhini eo lézen ann natur.

Goulenn. Piou eo a oé ar c'henta lazer er béd.
Lavar. Kain, péhini a lazaz hé vreür Abel. *G.* Hag ann holl dud a oé droug ével-t-han. *L.* Ia, ann darn-vuia anézhô. *G.* Ha na joumaz kéd eann den hétuz da Zoué. *L.* Na joumaz némét Noé. *G.* Pétra a réaz Doué évit kastiza ann dūd. *L.* Kā a réaz al livaden. *G.* Pétra eo al livaden. *L.* Eunn dic'hlaññ brāz a c'hōlōaz a zour ann douar holl. *G.* Pétra a zeūaz ann dūd. *L.* Beūzed é oend holl. *G.* Nag al loened. *L.* Beūzed é oend ivé. *G.* Pétra a zeūaz Noé. *L.* Doué hen miraz enn arc'h. *G.* Pétra é oa arc'h Noé. Eul léstr brāz pevar c'hornek ha gōlōed é doaré eur c'houfr. *G.* H né oé miret némét Noé. *L.* Eo, hé dūd gant han. *G.* Ha pétra c'hoaz. *L.* Eur ré loened h laboused a bép rumm. *G.* Hag ann dūd ho a zō breūdeür d'é-omp. *L.* Ia, rāk dond réomb holl eüz a Adam hag eüz a Noé. *G.* Pétra eo al lézen natur. *L.* Ar reiz eo hag a skiant-vad. *G.* Pétra a zesk d'é-omp é-kénve Doué. *L.* Na dléomb azeüli némét-han. *G.* Hag é kénver ann dūd. *L.* Na raimp da zén néméd a

péz a garremb a vé gréad d'é-omp. *G.* Hag é-kénver hon-unan. *L.* Da habaskaad hon ioulou hag hor c'hoantou.

PÉVARÉ GENTEL.

Eüz a Abraham hag eüz ann Tadou-brāz all.

Ar gwir feiz hag al lézen natur en em viraz é-touez tūd-santel-bennāg, peürgedged eüz a wenn Sem. Abraham unan anézhô a oé dilennet gaud Doué évid ôber kévrédigez gant-han. Gourc'hémenni a réaz d'ézhan kuitaad hé vrô hag é rôaz hé c'hér d'ézhan pénaoz hen lakajé da dād da eur bobl diniver, é rôjé d'ar bobl-zé douar Kanaan, hag é binigjé enn hé wenn ann holl boblou eüz ann douar; ar péz a verké pénaoz é teūjé eüz hé wenn Salver ar béd. Abraham a grédaz é geriou Doué, péhini a c'hourc'hémennaz d'ézhan ann trouc'h-kik, évid arouéz eüz hé gévrédigez, hag é rôaz d'ézhan eur mab hanvet Izaak. Doué évid arnodi feiz Abraham, a c'hourc'hémennaz d'ézhan laza ar mab kër-zé: hôgen dere'hel a réaz hé vréac'h pa édō daré d'hé laza. Izaak a oé tād da Jakob, hanyed ivé Israël, péhini en dévoé daouzék vab, é-touez péré Lévi, Juda, Jozef, ha Benjamin. Ar ré-man eo ann daouzék Tadou-brāz, tadou ann daouzék breüriez péré a réa holl bobl Israël. Gervel a réeur ivé tadou-brāz ann holl zent péré hô deūz béved dindān al lézen natur.

Goulenn. Péléac'h en em viraz al lézen natur goudé al livaden. *Lavar.* É gwenn Sem. *G.* Piou eo ann hini gant péhini é réaz Doué kévrédigez. *L.* Abraham. *G.* Pétrá a c'houre'hémennaz d'ézhan. *L.* Kuitaad hé dūd hag hé vrō. *G.* Pétrá a ziouganaz d'ézhan. *L.* É lakajé da zōnd anézhan eur bobl vráz. *G.* Pétrá a ziouganaz c'hoaz d'ézhan. *L.* É rōjé d'ézhan douar Kanaan. *G.* Pétrá a ziouganaz d'ézhan brasoc'h c'hoaz. *L.* É binigjé enn hé wenn ann holl boblou eūz ann douar. *G.* Pétrá a arouézé kément-sé. *L.* É teūjé Salver ar béd eūz a wenn Abraham. *G.* Pétrá é oé ann arouéz eūz a gévrédigez Doué gand Abraham. *L.* Ann trouc'h-kik (pé ann trō-drouc'h). *G.* Piou a oé mab da Abraham. *L.* Izaak. *G.* Pérág é fellaz d'ézhan hé laza. *L.* Évit senti ouc'h Doué. *G.* Pérág en doé Doué hé c'houre'hémenned d'ézhan. *L.* Évid arnodi hé feiz. *G.* Pétrá é oé Jakob. *L.* Māb Izaak. *G.* Pé hanō all en doé Jakob. *L.* Hanved é oé ivé Israel. *G.* Péd māb en doé-hén. *L.* Daouzég en doé. *G.* pénaoz éc'h hanveur anézhō. *L.* Ann Tadou-bráz.

PEMVED GENTEL.

Eūz a Sklavérez ann Éjipt , hag eūz ar Pask.

BREUDEUR Josef a werzaz anézhan dré warizi : kased é oé enn Éjipt , é péléac'h é-oé sklāf pell-amzer ; hōgen choum a réaz féal da Zoué , péhini hen dieūbaz hag hen lékéaz da vignoun

bráz d'ar Roué. Trugarez a réaz d'hé vreudeur hag hô lékéaz da zōnd enn Éjipt gand hô zād hag hé holl dud. Mervel a réjond éno , hag hô bugalé a greskaz é niver éno enn eunn doaré burzuduz. Eur roué all eūz ann Éjipt gand aoun na zeūjent ré c'halloudek , hô c'hargaz a labouriou poaniuz , hag a fellaz d'ézhan zō-kén lakaad da vervel hô holl baotred. Hōgen Doué en doé truez oud hé bobl , hag é kasaz évid hô dieūbi Moizez , diskenned eūz a Lévi , gand hé vreur Aaron. Mond a réjond da gaout Faraon , hen-nez é oa ann hanō eūz a rouéed ann Éjipt , hag é c'houre'hémenjond d'ézhan a berz Doué leūskel hé bobl da vont-kuñt ; meūr a véach hen dinac'haz , ha Moizez , évid hé rédia d'hé ober , a réaz meūr a vurzud spountuz , a c'halveur gouliou ann Éjipt : goudé-holl ann Israélited a z-éaz er-méaz ; hōgen a-raok mont-kuñt é lidjond ar Pask dré urs Doué , ô tibri é pép tiégez eunn oan rōstet , goudé béza merket gand hé wād ann ōr eūz a bép ti. Pask a zō da lavarout treiz , ha Doué a c'houre'hémennaz d'ézhō ober bép ploaz eunn hévélep lazérez hag eunn hévélep préd é koun eūz hô dieūb péhini a ioa eunn arouéz pénaoz ann dūd holl a vijé eunn deiz da zont dieūbed eūz ar péc'hed hag eūz a sklavérez ann diaoul.

Goulenn. Danévellit buez Jozef. *Lavar.* Hé vreudeur hen gwerzaz dré warizi : Sklāv é oé pell-amzer enn Éjipt , goudé-zé é teūaz da vignoun-bráz d'ar Roué. *G.* Pétrá a réaz d'hé vreudeur enn hé c'halloudez vráz. *L.* Trugarez a réaz d'ézhō ,

hag hô lakaad a réaz da zond enn Éjipt gand hô holl dud. *G.* Pétrâ a c'hoarvezaz enn Éjipt da vugalé Israel. *L.* Pobla a réjond éno meûrbéd. *G.* Pétrâ a réaz d'ézhô roué ann Éjipt. *L.* Felloud a réaz d'ézhan hô lakaad da vervel. *G.* Piou a gen-nerzaz anézhô. *L.* Doué. *G.* Piou a gasas-hén évid hô dieûbi. *L.* Moizez. *G.* Pétrâ a réaz Moizez. *L.* Burzudou bráz évit rédia Faraon da zenti ouc'h Doué. *G.* Pétrâ eo ar Pask. *L.* Eunr oan a oé lazed ha debrêd enn nôz eûz hô dieûb. *G.* Pétrâ a oé gréat gand hé wâd. *L.* Merked a oé gant-han tiez ann Israëlited. *G.* Pé arouéz é oa dieûb ann Israëlited. *L.* É teûjé Doué eunn deiz da zond da zieréa ann holl dud eûz a sklavérez ann diaoul.

C'HOUECHVED GENTEL.

Eûz ann Ergerz enn distrô, hag eûz al Lézen skrivet.

Doué ô véza dieûbed ann Israëlited eûz a sklavérez ann Éjipt, hô c'hasaz é douar Kanaan, hervez ar gér en doa rôed d'hô zadou. Burzudou bráz a réaz enn Ergerz-zé. Hô lakaad a réaz da dreûzi ar môr rûz hép glibia hô zreid, évid hô diwalloud diouc'h Faraon péhini a rédé war hô lerc'h. Hô c'has a réaz dré eunn distrô bráz, é péléac'h é vagaz anézhô é-pâd daougant vloaz, gand ar mân a lékéa da gouéza eûz ann énv : lakaad a réaz ivé dilammoud dour eûz a eur roc'h évit-hô. É

penn kenta ann Ergerz éc'h arrujont war ménez Sinai, é péléac'h Doué a rôaz d'ézhô hé lézen, ann hanter-kantved dervez goudé ar Pask. Gweloud a réjond ar ménez entaned holl ha gôlôet gand eur goabren stank, eûz a béhini é tilammé luc'hed, kurunou hag eunn trouz hénvel ouc'h trompitou, hag é klevjond eur vouéz alavaraz : mé eo ann Aotrou da Zoué, péhini en deûz da denned eûz a sklavérez ann Éjipt. 1. N'az pézô kéd douéou all dira-oun. Na ri kéd a idol na skeûden é-béd évid hé azeûli. 2. Na géméri kéd hanô ann Aotrou da Zoué enn-aner. 3. Na ankounac'ha két lida dervez ar sabbat, da lavaroud eo, paouez ar seizved dervez. 4. Enor da dâd ha da vamm, évit ma vévi pell-amzer enn douar gwéstlet. 5. Na lazi két. 6. Na gouézi kéd é avoultriez. 7. Na laéri két. 8. Na zougé kéd a desténi é-gaou a-énep da nesa. 9. Na c'hoantai két grék da nesa. 10. Na c'hoantai két madou da nesa. Doué a rôaz ann dég gourc'hémennizé skrivez war ziou daolen méan. Na ioa war-n'ézhô tôte-da-vâd néméd al lézen natur : ha Doué a fellaz d'ézhan hé rei dré skrid, dré ma teûted d'hé ankounac'haat, kéمند é oa bráz drougiez ann dûd.

Goutenn. Péléac'h éz éaz ann Israëlited goudé ma oand éad er-méaz eûz ann Éjipt. *Lavar.* É douar Kanaan é-léac'h m'hô c'hasaz Doué. *G.* Pérâg é kasaz-hén anézhô di. *L.* Évit sévéni hé c'hér. *G.* Pénaoz é trémenjont-hi ar môr rûz. *L.* Doué

a réaz évit-hô eunn hent séac'h é-kreiz ann dour. *G.* Dré béléac'h é trémenjont-hi goudé. *L.* Dré eunn distrô brâz. *G.* Gant pétrâ é vévjont-hi éno. *L.* Gand ar mân a gâsé Doué d'ézhô eûz ann énv. *G.* Pa zeûjond da ziouéri dour, péléac'h éz éjont-hi d'hé glask. *L.* Doué hel lékéaz da zilammoud eûz a eur roc'h. *G.* Peûr é rôaz Doué hé lézen d'ézhô. *L.* Ann hanter-kantved dervez goudé ma oand deûed er-méaz eûz ann Éjpt. *G.* É péléac'h. *L.* War ménez Sinai. *G.* Pénaoz é véljont-hi ar ménez. *L.* Entaned holl, gant kurunou ha luc'hédennou. *G.* Livirid ar gourc'hémennou a rôaz Doué d'ézhô. *L.* Mé eo ann Aotrou da Zoué, etc. 1. N'az pézô kéd douéou all, etc. *G.* Livirid ann eil. *L.* 2. Na géméri kéd hanô ann Aotrou, etc. *G.* Livirid ann trédé (*ann diskibt a dlé lavaroud dindân évor ar gourc'hémennou, penn-da-benn, ével ma éminid diaraok*). *G.* Ha skrived é oé ann d'ég gourc'hémeniu-zé. *L.* Ia, war ziou daolen méan. *G.* Ha gourc'hémennou nevez oant. *L.* Nann, al lézen natur oa.

SEIZVED GENTEL.

Eûz a Gévrédigez Doué gand ann Israëlited.

Doué a réaz lakaat taolennou al lézen enn arc'h a gévrédigez, péhini a ioa eur c'houfr gréat gant koat kaer gôlôed holl a aour. Ann arc'h-zé a ioa mired enn eunn tabernakl, da lavaroud eo, eunn

telt gréat gant mézer ar c'haéra, ha dirâg éz oa eunn aoter évid ar sakrifisou, a réad ô laza éjenned ha dénved a lékéat goudé da leski war ann aoter. Houn-nez é oa ann doaré da énoré Doué enn amzer-zé. Aaron hag hé vugalé a oé sakret béleien évit kinniga ar sakrifisou-zé, hag ann holl zilero'h eûz a vreûriez Lévi a oé dileûred da zervich ann tabernakl. Ann arc'h hag ann tabernakl a ioa ann arouéz eûz a Gévrédigez Doué gand ann Israëlited, hag ar Gévrédigez-zé a c'halveur ivé Testamant (pé lézen), a ioa ann hévélep Gévrédigez en doa gréat gand Abraham. Râk névézi a réaz enn hô c'hénver ann holl wéstlou en doa gréad d'hô zadou. Rei a réaz hé c'hér d'ézhô pénaoz hô c'hémerjé évid hé bobl muia-karet; hô lakajé é douar Kanaan, hag hô c'hargjé, a vadou: hag ann douar gwéstlet-zé a ioa ar skeûden eûz ann énv hag eûz a géar ar gwenvidien. Ar bobl eûz hé dû a rôaz hé c'hér pénaoz na anavéjé Doué all néméd ann Aotrou; pénaoz hen c'harjé a greiz kaloun, hag é virjé hé holl c'houre'hémennou, dindân boan da véza kaset-kuîd eûz ann douar gwéstlet, ha mantret gand ar reûz. Ar Gévrédigez-zé a oé krétéet gant gwâd al loéned a lazet, ha Doué hé zévénaz gand eul léalded brâz. Lakaad a réaz ar Jourden da bigna étrézeg hé vammen; harza a réaz out trô ann héol hag al loar, hag ôber a réaz meûr a vuzud brâz all, évit lakaad ann Israëlited da berc'henna douar Kanaan, a oé ranned é daouzek lôden, unan évit pép-hini eûz

ann daouzek breñriez. Hogen na zalc'hjont nétra eûz ar péz hô doa toued da Zoué. En em zispac'ha a réjont ouc'h-penn dek kwéach é-pâd ann ergerz, hag ô véza éad é douar Kanaan, é réjont kévrédigez gand ann dûd a ioa éno kent, péré en doa Doué gourc'hémenned d'ézhô da laza, hag é azeûljond hô idolou.

Goulenn. Pénaoz é réad ar sakrifisou el lézen gôz. *Lavar.* Laza a réad eul loen, ha goudé hel losked war ann aoter. *G.* Péléac'h é oa ann aoter. *L.* Dirâg ann tabernakl. *G.* Pétrâ a ioa enn tabernakl. *L.* Ann arc'h a Gévrédigez. *G.* Pétrâ é oa ann arc'h-zé. *L.* Eur c'houfr gôlôed holl a aour. *G.* Pétrâ a ioa ébarz. *L.* Ann diou daolen eûz al lézen. *G.* Piou é oa ar véleien. *L.* Aaron hag hé vugalé. *G.* Piou é oa al lévited. *L.* Ann holl zilerc'h eûz ar vreñriez dileûred da zervich ann tabernakl. *G.* Péhini é oé ar Gévrédigez a Zoué gand ann Israëlited. *L.* Ann hévélep hini en doa gréat gant Abraham. *G.* Eûz a bêtrâ é rôas-hén hé c'hér d'ézhô. *L.* Rei a réaz hé c'hér d'ézhô pénaoz hô c'hémerjé évid hé bobl, hô lakajé é douar Kanaan hag hô c'hargjé a vadou. *G.* Pétrâ a verké ann douar-zé. *L.* Skeûden ann énv oa. *G.* Eûz a bêtrâ é rôaz ar bobl hé c'hér. *L.* Da garoud Doué a greiz kaloun ha da viroud hé c'houre'hémennou. *G.* Dindân pé boan. *L.* Dindân boan da véza kaset-kuit ha da véza mantret gand ar reûz. *G.* Hag ar Gévrédigez-zé a oé sévénet

mâd. *L.* Ia, a bers Doué. *G.* Péré eo ar burzudou a réaz évit lakaad hé bobl da berc'henna douar Kanaan. *L.* Dizec'ha a réaz ar Jourden; harza a réaz out trô ann héol hag al loar. *G.* Pénaoz é oé sévénet ar Gévrédigez a berz ar bobl. *L.* Hé sévéni a réaz gwall fall. *G.* Péd gwéach en em zispac'hjond enn distrô. *L.* Ouc'h-penn dek kwéach. *G.* Pétrâ a réjont-hi goudé béza éad enn douar gwéstlet. *L.* Kuitaad a réjond aliez Doué évid ann idolou.

EIZVED GENTEL.

Eûz ann Idolatri.

Doué na oa mui anavézet nag azeûlet néméd é touez ann Israëlited, hag ann Idolatri a René é-touez ar brôadou all. Ann dûd n'en em rôent néméd d'hô c'hor ha na lékéand hô fréder nag enn hô éné nag é Doué, spéréd glân, krouer ann énv hag ann douar. Aoz a réand eunn niver brâz a zouéed, da béré é rôent anôiou dishénvel hervez ar brôiou, hag é tianévellend diwar hô fenn kant-ha-kant sorc'hen lû. Hô skeûdena a réant, lôd ével goazed, lôd all ével merc'hed a hanvend douéézed : ôber a réand anézhô idolou koad, méan, aour pé arc'hant, hag éc'h azeûlent ôbériou hô daouarn, ô sével ilizou hag aoteriou d'ézhô, hag oc'h ôber sakrifisou évit-hô. Dré gément-sé ar C'hrésianed hag ar Romaned a

azeûlé Jupiter , a lavareñd a ioa ar brasa eûz ann douéed ; Junon , a rôend da c'hreg d'ézhan ; Mars , Vénuz , Bakuz ha kalz ré all. Dré gément-sé , enn Éjipt éc'h azeûlend Iziz dindân skeûden eur vaouez gand eur penn bioc'h , hag anévaled all kenn dizoaré hag hé-man. Ann diaoul hô zouellé enn doaré-zé , évit lakaad hé azeûli dindân ann hanôjou-zé , hag hô lakaad da ôber a bép seurt gwallou war zigarez kréden : rag hô gouéliou né oant néméd gadélez ha diroll. Ann Idolatred-zé eo a c'halved Jentiled pé Paganed. Ann Israëlited a heûliaz hô gwall skouér. Bé véach ma kuitajond Doué évid ann Idolou , Doué hô lézaz da gouéza étre daouarn hô énébourien , péré hô dalc'haz é sklavérez ; ha hé véach ma tristrôjond d'ézhan , é réaz sével enn hô douez tûd dibaod évid hô dieûbi.

Goulenn. Hag ar gwir Zoué né oa-hén anavézet némét gand ann Israëlited. *Lavar.* Nann , né oa mui némét-hô a gément hen anavézé. *G.* Pétrâ éta a azeûlé ar boblou all. *L.* Idolou a réand enn eunn doaré farsuz. *G.* Pétrâ a skeûdenné ann Idolou-zé. *L.* Goazed , merc'hed , loéned , a hanvend douéed , ha douéézed. *G.* Pénaoz éc'h énorend-hi anézhô. *L.* Oe'h hô fidi hag oc'h ôber sakrifisou d'ézhô. *G.* A bêtrâ é teûé ann dallentez-zé. *L.* Dré m'hô doa ankounac'héed hô c'hrouer. *G.* Pénaoz hô doa-hi hé ankounac'héet. *L.* O pré-déria hô c'horf hép-kén. *G.* Piou hô dalc'hé er fazi-zé. *L.* Ann diaoul , a lékéa hé azeûli dindân

hanô ann douéed faoz. *G.* Pétrâ a zigasaz ann Idolatri. *L.* Dougen a réaz ann dûd da bép seurt gwall. *G.* Pénaoz éc'h hanveur c'hoaz ann Idolatred. *L.* Hô henvel a réeur ivé Jentiled pé Paganed.

NAVED GENTEL.

Eûz a Zavid hag eûz ar Mest.

ANN Israëlited , abaoé ma oand éad é douar Kanain , a oé pell-amzer rénet gant Barnerien ; goudé-zé é fellaz d'ézhô kaout Rouéed , ar c'henta a béré a oé Saul , hag ann eil David. Hé-man a ioa eûz a vreûriez Juda , eûz a béhini é tlié dont Salver ar béd , hervez m'en doa diouganet Jakob. David a oé sakred dré urz Doué , gand éol sakr , hag ann holl rouéed all a oé sakred enn hévélep doaré , hag ac'hanô é teû é oant hanvet Krist , da lavaroud eo , éoliet. David a oé pell-amzer heskinet gant Saul , hag éc'h harzaz ouc'h brézéliou brâz a-éneb ar baganed. Enn-divez , Doué hen savaz dreist hé holl énébourien , hag hen c'hargaz a vadou hag a c'hloar. Penn-kéar hé rouantélez a oa Jérusalem , é péhini é savaz eur palez war menez Sion , hag é réaz dizougen éno ann arc'h a gévrédigez. C'hoant en doa ivé da lakaat sével eunn iliz vrâz ; hôgen Doué a ziskleriaz d'ézhan pénaoz ann énor-zé a ioa mired d'hé vâb ; pénaoz hé nested a rénjé da vikenn war ar bobl léal , hag é teûjé eûz hé wenn ar Salver diouganed. adalek derou ar béd ; é rénjé nann hép-kén war

hobl Israel, hôgen ivé war ann holl-hoblou eûz ann douar; pénaoz ar Salver-zé a vijé mab da Zoué ha mab da Zavid war eunn drô; é vijé disprijed hag heskinet gand ann dûd; hôgen goudé é lakajé ann holl-hoblou da anaoud a nevez ar gwir Zoué ha d'hé zervicha. Abaoé neûzé, ann Israélited a hanvaz ar Salver a c'hortozent, ar Roué mab David, é c'hiz all ar Mesî pé ar C'hrist.

Goulenn. Pénaoz é oé réned ann Israélited goudé ma oand éad é douar Kanaan. *Lavar.* Gand Barnerien, ha goudé gant Rouéed. *G.* Piou a oé ar c'henta Roué. *L.* Saul. *G.* Piou a oé ann eil. *L.* David. *G.* A hé vreûriez édô. *L.* Eûz a vreûriez Juda. *G.* Péléac'h é choumé peûrliesa. *L.* War ménez Sion, er géar a Jérusalem. *G.* Péléac'h é lékéaz dougen ann arc'h a gévrédigez. *L.* Ênô enn-deeun, é Sion. *G.* Pétrá a ziouganaz Doué d'ézhan. *L.* Pénaoz hé nested a rénjé da vikenn war hobl Doué. *G.* Ha pétrá c'hoaz. *L.* E teûjé ar Salver eûz hé wenn. *G.* Pétrá eo ar C'hrist pé ar Mesî. *L.* Ar Salver-zé hé-unan eo. *G.* Pétrá, eo da lavaroud ann hanô-zé a Grist. *L.* Eôliet pé sakret. *G.* Pérak-zé. *L.* Dré ma oé sakred David hag ar Rouéed all gand eôl-sakr.

DEKVED GENTEL

Eûz a Chism Samari.

SALOMON a zeûaz da roué goudé David hé dad, hag a oé skeûden ar Mesî enn hé c'hloar, ével

ma oé David skeûden ar Mesî enn hé labouriou hag enn hé c'hloasfou. Salomon a rénaz bépréd é péoc'h, karged a vadou hag a lévénéz; hag ar péz a zô kalz dreist, Doué en doa rôed d'ézhan ar gwir furnez. Lakaad a réaz sével eunn iliz vrâz é Jérusalem, hervez dézô hé dad. Ann arc'h a gévrédigez a oé lékéad enn iliz-zé hag ênô é gréad ar sakrifisou. Né oa néméd ann iliz-zé, ha né oa aotrét laza loened da Zoué néméd war ann aoter a ioa enn-hi. Al lézen é doa gréad ar gourc'hémenn zé évit rei'gwelloc'h da anaout pénaoz né oa néméd eunn Doué hag eur gwir gréden. D'ann divez Salomon a gollaz hé furnez, évit béza en em rôet ré d'ar blijaduriou; hag ann divrôadézed a garaz dreist-penn, hen taolaz enn idolatri. Évid hé gastiza, hé rouantélez a oé dispennet goudé hé varô. Breûriez Juda hag hiui Benjamin a joumaz hép-kén dindân béli Roboam hé vâb: ann dék breûriez all a geméraz da roué Jéroboam, eûz a vreûriez Éfraim. Hé-man, évit ranna hé dûd eûz a ré breûriez ar roué a Juda, hag évit mirout na z-aend da Jérusalem, a réaz eur gréden évit-hô hag a zavaz leûéou aour, a lékéa da azeûli enn hé rouantélez. Ével-sé é oé eur Chism, da lavaroud eo, eur rann a zirogâz iliz Doué. Ar gwir iliz a joumaz é Jérusalem, hag ann iliz faoz a zavaz é Sichem, ha goudé é Samari, a oé penn-kéar rouantélez Israel pé Éfraim.

Goulenn. Piou a rénaz goudé David. *Lavar.* Hé vâb Salomon. *G.* Pénaoz é rénaz-hén. *L.* Enn eûr-

vad hag el levénez. *G.* Ha n'en doé nétrâ a welloc'h. *L.* Ia, ar furnez en doé. *G.* Pé di a zavaz-hén. *L.* Iliz-vraz Jérusalem. *G.* Ha né oa kéd ilizou all é péré é oa énoed Doué. *L.* Nann, né oa néméd eunn iliz hag eunn aoter hép-kén. *G.* Pérâg-zé. *L.* Évid diskouéza pénaoz n'eûz néméd eunn Doué hag eur gréden-vad. *G.* Ha fûr é oé Salomon bétég ann divez. *L.* Nann, en em zaotra a réaz ô karout ré ar merc'hed. *G.* Pétrâ a c'hoarvezaz goudé hé varô. *L.* Hé rouantélez a oé rannet. *G.* Pétrâ a joumaz d'hé vâb Salomon. *L.* Diou vreûriez, Juda et Benjamin. *G.* Piou a oé roué enn dég all. *L.* Jéroboam. *G.* Pétrâ a réas-hén évit krévaad hé rouantélez. *L.* Eur Chism a réaz. *G.* Pétrâ eo Chism. *L.* Eur rann enn iliz. *G.* Péléac'h é choumaz ar gwîr iliz. *L.* É Jérusalem. *G.* Péhini é oé penn-kéar rouantélez Israel hag ann iliz faoz. *L.* Samari.

UNNÉKVED GENTEL.

Eûz ar Broféded.

HOLL Rouéed Israel a oé droug hag idolatred : é-touez Rouéed Juda é oé ivé meur a hini ker fall ; ha Doué a gasaz d'ann eil ha d'égilé kalz Proféded évid hô lakaad da zistrei d'hé zervich. Gervel a réeur Proféded kéمند ré da béré en deûz Doué rôgd hé spéred, ha diskleried aun traou kuzet, hag ar spéred-zé a Zoué, péhini en deûz

komzed dré c'hénou ar Broféded, eo ar Spéred-Santel, aotrou ha bividik. Dré-zé, Moizez, Samuel, David ha Salomon a ioa Proféded : hôgen ann hanôzé a rôed peurgedged d'ar ré a réné eur vuez garô ha distrô ével ménec'h, hag eûz a béré é oé eunn niver brâz é-pâd rann ar rouantélésiou. É-touez ar ré-zé é oé Éli, péhini a viraz oud ar glaô na gouézché é-pâd tri bloaz hanter, a réaz meur a vurzud brâz all, ha péhini enn divez a oé gorréed enn énv hag a zô c'hoaz béô. Proféded all zô eûz a béré hon eûz skridou, ével Izai ha Jérémi. Diouganî a réjont pénaoz Samari ha Jérusalem a vijé Dismantet, ha pénaoz Jérusalem a vijé saved a nevez. D'ann diouganou-zé é veskent meur a ziougan diwar-benn ar Mesî, ô verka ann holl zarvoudou eûz hé c'hinivélez ; eûz hé c'hloasiou, eûz hé varô hag eûz hé rén peûr-baduz. Lavared hô deûz é rajé Doué gand hé bobl eur gévrédigez klôkoc'h égéd ann hini gôz ; hag é c'halvjé d'hé zervic'h ann holl boblou euz ar béd, hag hô lakajé da guitaad hô idolou.

Goulenn. Pétrâ eo ar Broféded. *Lavar.* Tûd leûn a spéred Doué. *G.* Pétrâ oa ar spéred-zé. *L.* Ar Spéred-Santel, aotrou ha bividik. *G.* Pérâg é c'halveur anézhô Proféded. *L.* Dré ma ziouganenn ann amzer da zont. *G.* Pé enn amzer é oé ar muia anézhô. *L.* Abaoé ar rann eûz ann diou rouantélez. *G.* Péhini eo ar brasa Profed eûz ann amzer-zé. *L.* Éli. *G.* Pénaoz ef-hén marô. *L.* Né két marô. *G.* Pétrâ-ta ef-hén deûet. *L.* Gorréed eo béd enn

énv béô-buézek. *G.* Péré eo ar Broféded eûz a béré hon eûz skridou. *L.* Izai, Jérémî ha kalz ré all. *G.* Pétrâ hô deûs-hi diouganet. *L.* Ann diskar krenn eûz a zouantélez Samari. *G.* Na diwar-benn Jérusalem. *L.* Diouganed hô deûz pénaoz é vijé dismanted ha saved a nevez. *G.* Ha komzed hô deûz eûz ar Mest. *L.* Ia, diouganed hô deûz kéمند a dlié c'hoarvezout gant-han. *G.* Ha komzed hô deûz eûz ar gévrédigez nevez. *L.* Ia, lavared hô deûz pénaoz é vijé klôkoc'h égéd ann hini gôz. *G.* Pétrâ hô deûz lavaret diwar-benn galvédigez ar Jentiled. *L.* É teûjé ann holl boblou da guitaad hô idolou évid azeûli ar gwîr Zoué.

DAOUZÉKVED GENTEL.

Eûz a Sklavérez Babilon.

Rovéed Israel ha ré Juda na denjont talvoudégez é-béd eûz a rébechou ar Broféded nag eûz hô c'hélennoù. Enn-énep, hô heskina a réjont hag hô lékéjond da vervel gant krizder, évid ann darn-vuia anézhô. Doué a c'houzanvaz hô gwallou gand eunn habaskded estlammuz, hag hô c'hortozaz pell-amzer da binijen; hôgen enn-divez é sévénaz hé c'hourdrouzou. Rouantélez Samari a oé dismanted, hag ann dék breûriez a oé skigned é brôiou pell, a béré na zistrôjont mui. Goudé-zé Nabukodonozor a wastaz Jérusalem, a zevaz ann iliz hag a gasaz

ar bobl é sklavérez Babilon a ioa ar galloudusa kéar eûz ar béd, hôgen leûn é oa a idolatri, a wall-gréden, a c'hadélésiou hag a bép seurt gwallou. Ar Iuzevien a vîraz enn-hi koulskoudé hô c'hreden ha lézen Moizez. Béz é oé enn hô c'hreiz tûd santel brâz é-pâd ann amzer-zé, é-touez péré ar Profed Daniel, péhini a rénaz eur vuez glân meûrbéd é-kreiz al léz hag ar brasa kargou, ha da béhini é tiskleriaz Doué misteriou brâz. Tri dén-iaouank péré a ioa hét savet gant-han, a zinac'haz azeûli eur skeûden vrâz aour gréad dré urz Nabukodonozor, hag hé-man a lékéaz hô deûrel enn eur fourn leûn a dân, é péléac'h é oent miret gand Doué hép droug é-béd. Neûzé ar Roué a veûlaz Doué péhini a zéraoué rei da anaoud hé c'halloud é-touez ar Baganed.

Goulenn. Ha Doué en em hastaz-hén da gastiza péc'héjou ann Israélited. *Lavar.* Nann, hô c'hortozi a réaz pell-amzer da binijen. *G.* Pétrâ a zeûaz rouantélez Samari. *L.* Dismanted é oé hag ann dék breûriez a oé skignet. *G.* Piou a wastaz Jérusalem. *L.* Nabukodonozor, roué Babilon. *G.* Pétrâ a réaz-hén eûz ar Iuzevien. *L.* Hô c'hás a réaz é sklavérez. *G.* Pétrâ a zeûaz ar gwîr gréden. *L.* Ar Iuzevien hé miraz enn hô sklavérez. *G.* Pétrâ é oa kréden Babilon. *L.* Ann idolatri hag ar gwall feiz. *G.* Pétrâ a oé Daniel. *L.* Eunn dén santel brâz hag eur Profed brâz. *G.* Pétrâ a réaz hé dri c'hen-vreûr. *L.* Dinac'ha a réjond azeûli idol Roué Ba-

bilon. *G.* Pétrá a réaz ar Roué d'ézhô. *L.* Lakaad a réaz hô deûrel enn eur fourn leûn a dân. *G.* Pétrá a c'hoarvezaz gant-hô. *L.* Doué hô miraz dré vürzud.

TRIZÉKVED GENTEL.

Eûz a Stâd ar Iuzevien goudé ar sklavérez.

BABILON a oé kéméret gant Siruz, roué ar Bersaned, péhini a zieûbaz ar Iuzevien hag a aotréaz d'ézhô distrei d'hô brô, ha sével a nevez ann Iliz-vrâz hag ar géar a Jérusalem. Aleksandr ar Brâz a zeûaz goudé hag a lékéaz da bléga dindân rouantélez ar C'hrésianed ann darn-vuia eûz ar béd. Ar Iuzevien évit-hô da véza mesked é-touez ar Baganed, a viraz kouskoudé hô feiz gant léalded, ha na gouézchont mui enn idolatri abaoé hô sklavérez. Anaoudégez ar gwir Zoué a zavaz a-nébeûd-é-nebeûd é-kreiz ar Baganach. Béz é oé kouskoudé Rouéed péré a heskinaz ar Iuzevien évid hô lakaad da guitaad hô lézen zantel ha da azeûli ann idolou. Antiokuz ar Brudet-brâz, roué Siri, a géméraz Jérusalem, a zaotraz ann Iliz-vrâz hag a réaz éhana ar sakrifisou. Kalz a Iuzevien a c'houzanvaz ar marô hag ivé poaniou kriz gand eur poell brâz. Hôgen Judaz Makabé hag hé vreûdeûr a géméraz ann armou évid difenni hô frankiz hag hô lézennou, ha Doué a skoaziaz ker mad anéz-hô, ma tieûbjont ar bobl eûz a iéô ar Baganed.

Ar rénadur a joumaz da gérend ar Vakabéed, é-touez péré é oé zô-kén Rouéed. Hôgen nébeût goudé é oend diskaret gand ar Romaned, péré a géméraz ar béd holl. Kément-sé a oa béd diouganet gand ar Broféded.

Goulenn. Piou eo ann hini a zieûbaz ar Iuzevien eûz a sklavérez Babilon. *Lavar.* Siruz, roué ar Bersaned *G.* Da bétrá é oé mäd ar c'hemmesk eûz ar Iuzevien gand ar boblou all. *L.* Da lakaad anaoud ar gwir Zoué é-touez ar Baganed. *G.* Hag ar Iuzevien a gouézas-hi c'hoaz enn idolatri abaoé ar sklavérez. *L.* Na gouézchont mui enn-han. *G.* Piou eo ann hini a zeûaz da genta d'hô heskina diwar-benn hô feiz. *L.* Antiokuz, roué Siri, eûz a vrô ar C'hrésianed. *G.* Dré biou é téraouaz rouantélez ar C'hrésianed. *L.* Dré Aleksandr ar Brâz. *G.* Piou eo a réaz penn da Antiokuz. *L.* Judaz Makabé, hag hé vreûdeûr. *G.* Pétrá a réjont-hi. *L.* Dieûbi a réjond ar bobl. *G.* Piou a rénaz ar Iuzevien abaoé neûzé. *L.* Kérend ar Vakabéed-zé. *G.* Piou a ziskaraz anéz-hô. *L.* Ar Romaned.

PEVARZÉKVED GENTEL.

Eûz ar Iuzevien Spéréduz hag eûz ar Iuzevien Kiguz.

HÉRODEZ, unan eûz ar fallagra tûd a oé biskoaz, a aloubaz rouantélez Judéa gant skoazel ann Impalaerded Romaned. Enn hé amzer, ar Iuzevien

a wélé ervád pénaoz ar C'hrist a ioa daré da zont, hervez ann holl ziouganou : hôgen béz' éz oa Iuzevien Spéréduz ha Iuzevien Kiguz. Ar Iuzevien Kiguz n'en em rôent néméd d'ann traou a wéleur : na zervichend Doué néméd évit kaout madou ann douar, puñder a éd, hag a win, kalz a jatal, tensoriou aour, hag arc'hant, évit béva enn eunn doaré éaz gand hô bugalé. Na zoujend Doué néméd dré ann abek d'ar baourentez, d'ar c'hlénevjou ha d'ar marô. Ar Iuzevien Spéréduz hag ar gwîr Israëlited a zerviché Doué dré garantez; hé énorî hag hé garoud a réant enn abek d'hé c'halloudégez, d'hé furnez ha d'hé vadélez dreist-holl. Ével ergerzerien en em wélent war ann douar, hag é c'hortozend eur vuez all goudé hou-man. Ann eil ré hag ar ré all a c'hortozé rouantélez ar Mési; hôgen enn eunn doaré dishénvel. Ar Iuzevien Kiguz a géméré gér-é-c'hér kéمند hô doa lavared ar Broféded dré hévéledigez. Dré-zé, é lékéant enn hô fenn pénaoz é rénjé war ann douar; é vijé brasoc'h brézéliad égéd David, ha pinvidikoc'h égét Salomon; ha pénaoz ar Iuzevien, dindân hé rén, a vevché er skéd, enn dudi, hag é c'hourc'hémenchend d'ann holl boblou. Ar Iuzevien Spéréduz a wié pénaoz éz eûz brasoc'h madou da c'hortozi égéd ar ré a helleur da gaout war ann douar. Dré-zé, na c'hortozent béza euiuz némét goudé ann dazorc'hidigez, ag é c'hortozent dreist pép trâ digand ar Mési ar skoazel a zô réd d'é-omp évid anaout ha karout Doué.

Goulenn. Piou a oé roué ar Iuzevien dindân Impalaered ar Romaned. *Lavar.* Hérodez é oé. *G.* Peür é oé sevénét amzer donédigez ar C'hrist. *L.* Dindân rén Hérodez. *G.* Piou é oa ar Iuzevien Kiguz. *L.* Ar ré na zerviché Doué néméd évit-hô hô-unan. *G.* Pétrâ a grédend diwar-benn rén ar C'hrist. *L.* Kridi a réant pénaoz é rénjé war ann douar, é lakajé ann holl boblou da bléga dindân galloud ar Iuzevien; é vevché er madou, enn énorî hag er plijaduriou. *G.* Piou é oa ar Iuzevien Spéréduz. *L.* Ar ré a zerviché Doué dré garantez. *G.* É pétrâ é lékéant-hi hô gortoz. *L.* Er vuez all goudé ann dazorc'hidigez. *G.* Pétrâ a c'hortozent-hi digand ar Mési. *L.* Ar skoazel a zô réd évid anaout ha karout Doué.

PEMZÉKVED GENTEL.

Eûz a C'hinivélez Jezuz-Krist.

ENN amzer ma oa Hérodez Roué é Judéa, ha ma oa Kézar-Aogust Impalaer é Rom, éz oa é Nazaret, kéar vihan eûz a C'haliléa enn douar santel, eur verô'h eûz a eur zantélez vrâz, hanvet Mari, péhini é doa lékéad enn hé fenn choum gwerc'hez, pétrâ-bennâg ma oa bét dimézet gand eunn dén santel hanvet Jozef, eûz ann hévélep

kérentiez hag hi, da lavaroud eo eûz a vreûriez Juda, hag eûz a wenn David. Ann Eal Gabriel a oé kased da Vari a berz Doué, évid diskleria d'ézhi pénaoz é vijé mamm d'ar C'hrist; hag hi a aotréaz kément-sé, goudé m'en doé ann Eal touet d'ézhi pénaoz é choumjé gwerc'hez, hag é vijé mamm dré ann ôber eûz ar Spéred-Santel. Neûzé Mâb Doué, ar Gér, péhini a ioa Doué er penn-kenta, hag a ioa Doué ével hé Dâd, en em c'hreaz kik, da lavaroud eo, é teûaz dén ével-d-omp. ô kéméroud évit-gwir eur c'horf hag eunn éné é kôv ar Werc'hez Santel. Jozef ha Mari a oé réd d'ézhô mond da Vêtléem, kéar eûz a Judéa, ha choum enn eur c'hraou; hag ênô eo é oé ganet ar bugel santel, a oé trô-drouc'het a benn eiz téz, hag hânvet Jézuz, da lavaroud eo Salver. Nébeûd amzer goudé, Majed, da lavaroud eo, tûd gwiziek, a zeûaz eûz ar saô-héol évid hé azeûli; hag é kinnigjond d'ézhan aour, mirr hag ézans. Ével ma lavarent pénaoz é teûend da azeûli Roué ar Iuzevien, Hérodez a oé spountet gant kément-sé, hag a lékéaz laza ann holl vugalé war drô da Vêtléem. Hôgen Sant Jozef a gasaz Jézuz enn Éjipt gard hé vamm, hag é choumjond ênô bété ma oé marô Hérodez; goudé-zé é tistrôjond da Nazaret, é péléac'h Jézuz a vévaz dianaf, bétég ann oad a drégont vloaz, pé war-drô, é douj hé vamm ha Sant Jozef a grédet hé dâd, hag ô laboura gant-han d'ar gilvizérez.

Goulenn. Piou a oé mamm d'hon Aotrou Jézuz-Krist. *Lavar.* Ar Werc'hez Santel Mari. *G.* Eûz a hé vreûriez é oa. *L.* Eûz a Juda. *G.* Eûz a hé gérentiez. *L.* Eûz a Zavid. *G.* Piou a oé hé fried. *L.* Sant Jozef eûz ann hévélep kérentiez. *G.* Pénaoz é oé rôed da anaoud d'ézhi é vijé mamm d'ar C'hrist. *L.* Gand ann Eal Gabriel a gasaz Doué d'ézhi a-ratoz. *G.* Pénaoz é aotréaz-hi kément-sé. *L.* Goudé m'en doé ann Eal touet d'ézhi é choumjé gwerc'hez. *G.* Pétrâ a c'hoarvezaz enn-hi neûzé. *L.* En em c'hreaz kik ar Gér. *G.* Pétrâ eo ar Gér. *L.* Mâb Doué. *G.* Pétrâ eo en em ôber kik. *L.* En em ôber dén ével-d-omp. *G.* Péléac'h é oé ganet hon Aotrou. *L.* É Bêtléem enn eur c'hraou. *G.* Pétrâ eo da lavarout ann hanô a Jézuz. *L.* Da lavaroud eo Salver. *G.* Piou eo ar c'henta Jentiled (pé Paganed) a azeûlaz anézhan. *L.* Ar Majed a oa deûet eûz ar saô-héol. *G.* Pétrâ a réaz neûzé Hérodez. *L.* Lakaad a réaz laza ar vugalé war-drô da Vêtléem. *G.* Pénaoz é oé savétéet Jézuz. *L.* Sant Jozef-hen kasaz enn Éjipt. *G.* Pénaoz é tréménaz-hén ann darn vuia eûz hé vuez. *L.* Béva a réaz é douj ar Werc'hez hé vamm ha Sant Jozef. *G.* Hag hé dâd é oa Sant Jozef. *L.* Nann, hôgen ann dûd a grédé é oa. *G.* A hé micher oa-hén. *L.* Kalvez é oa.

C'HOUEZÉKVED GENTEL.

Eûz a Zant Iann-Badézour.

TRÉGONT vloaz goudé ginivélez Jézuz, é oé gwélet eur Profed bráz, Iann, mab da Zakari ar sakrier, ha da Élizabet, kâr d'ar Werc'hez Vari. Béya a réa el lec'hieu distrô, hag éc'h alié ann holl da ôber pinijen; râg, émé-z-han, rouantélez ann Énvou a zô tîst. Badézi a réa er Jourdan ar ré a zélaoué hé brézégennou; da lavaroud eo é lékéa anézhô da zouba enn-dour ha d'en em walc'hi, évid ann distol eûz hô féc'héjou, ével m'hô doa ar Iuzevien ar boaz d'en em walc'hi évid en em nétaat hervez al lézen. Ac'hanô é teûaz d'ézhan ann hanô a Vadézour. Ar Iuzevien a fellé d'ézhô hé anaout évid ar Mési; hôgen diskleria a réaz d'ézhô pénaoz né oa kéd hén é oa, ha pénaoz né oa né-méd hé ziaaraoger, da lavaroud eo, eunn dén kased enn hé raok évid aoza ann hent, hervez ann diouganou kôz. Jézuz a zeûaz ével ar ré all évit béza badézet gant Sant Iann, hag a zantélaz ével-sé ann doureier, ô rei d'ézhô ann ners da zisteûrel ar béc'héjou er Sacramant a Vadisiant. Sant Iann en em rôaz da dèst pénaoz en doa gwélet ar Spéred-Santel ô tiskenni war Jézuz é doaré eur goulm. Lavaroud a réaz : Chétu oan Doué péhini a lâm péc'héjou ar béd : al lézen a zô bét rôetgant Moizez, ann trugarez hag ar wirionez a zô deût gant Jézuz-Krist.

Goulenn. Eûz a biou é oa mab Sant Iann-Badézour. *Lavar.* Eûz a Zant Zakari hag eûz a Zantez Élizabet, kâr d'ar Werc'hez Santel. *G.* Péléac'h é tréménaz-hén hé vuez. *L.* El lec'hieu distrô é péléac'h é réné eur vuez c'harô meûrbéd. *G.* Ar Broféded hag hi hô doa komzed anézhan. *L.* Hé verked hô doa ével diaraoger ar Mési. *G.* Pétrâ eo da lavarout diaraoger. *L.* Ann hini a valé' araog eunn all. *G.* Pétrâ a brézégé Sant Iann. *L.* Alia a réa da ôber pinijen. *G.* Pétrâ a réa d'ar ré a zistrôe ouc'h Doué. *L.* Hô badézi a réa. *G.* Pénaoz é badézé anézhô. *L.* Oc'h hô lakaad da zouba er Jourdan. *G.* Hag hén a vadézaz ivé Jézuz-Krist. *L.* Ia, Jézuz a fellaz d'ézhan béza badézet, évit santéla dour ar Vadisiant. *G.* Pétrâ a c'hoarvézaz pa oé badézet. *L.* Ar Spéred-Santel a ziskennaz war-n'ézhan a-wél-dremm, é doaré eur goulm. *G.* Pédesténi a rôaz Sant Iann eûz a Jézuz-Krist. *L.* Pénaoz é oa oan Doué péhini a lamé péc'héjou ann dûd.

SEITÉKVED GENTEL.

Eûz a C'halvédigez ann Ébestel.

KERKENT ha ma oé badézet Jézuz, ar Spéred-Santel hen kasaz enn distrô, é péléac'h é iunaz daou-ugent dervez, hag é c'houzanvaz béza temptet gand ann diaoul é meûr a zoaré. Distrei a réaz é Galiléa, hag é choumaz tîst da lagen Genezaret.

Enô é c'halvaz da zont war hé lerc'h pevar péskéter, André ha Simon hé vreür, ha daou vreür all, Jakez ha Iann, mipien Zébédé. Ré all a c'halvaz goudé, ha dreist-holl eur Publikan, pé saver ar gwirion, hanvet Mazé. Dilezel a réant pép-trâ évit mond war hé lerc'h, kerkent ha ma c'halvé anézho. É nébeñd amzer en doé eunn niver bráz a Ziskibled, da lavaroud eo tûd poelladuz ô sêlaoui anézhag hag ô teski hé gélennadurez. Daouzeg anézho a zilennaz, pére a hanvaz Ébestel, da lavaroud eo kannaded, dré m'hô c'hasaz da brézégi hé gélennadurez. Ar c'henta a oé Simon-Per, goudé André hé vreür; Jakez ha Iann, mipien Zébédé; Filip, Bertélé, Mazé, Tomaz, Jakez mab Alfé; hé vreür Judaz pé Tadé; Simon ar C'hananéad ha Iudaz Iskariot, péhini a werzaz Jézuz. Rei a réaz da Zimon al leshanv a Ber (pé a Véan), enn eul lavarout: Per (pé Méan) oud, ha war ar méan-zé é savinn va Iliz, hag é rôinn d'id alc'houésiou rouantélez ana Envou.

Goutenn. Péléac'h éz éaz Jézuz goudé hé vadiant. *Lavar.* Enn distrô. G. Pétrâ a réaz enô. L. Iuni a réaz é-pâd daou-ugent dervez. G. Pétrâ a c'houzanvaz enô. L. Béza temptet gand ann diaoul. G. Pénaoz é c'halvaz hé Ziskibled. L. Lavaroud a réaz d'ézhô dond war hé lerc'h, ha raktal é tilezchont pép-trâ. G. Pétrâ eo Diskibled. L. Tûd hag a zêlaou eur mestr hag en em rô d'hé gélennadurez. G. Pétrâ eo da lavarout ann

hanô a Ébestel. L. Da lavaroud eo kannaded. G. Péd anézho a zilennaz Jézuz-Krist. L. Daouzek. G. Livirid hô hanôiou. L. Sant Per ha S. André hé vreür, S. Jakez ha S. Iann, mipien Zébédé, S. Filip, S. Bartélé, S. Vazé, S. Tomaz, S. Jakez ha S. Judaz, mipien Alfé, S. Simon, ha Iudaz Iskariot ar ganaz. G. Pérak S. Per ef-hén hanvet ar c'henta. L. Dré ma lavaraz Jézuz pénaoz é vijé ar méan diazez eûz hé Iliz. G. Pétrâ a lavaraz d'ézhan ouc'h-penn. L. É rôjé d'ézhan alc'houésiou rouantélez ann Envou.

TRIOUEC'HVED GENTEL.

Eûz a Brézégerez Jézuz-Krist.

Jézuz az éaz dré ar C'heriou ha dré ar Vourc'hioù, ô prézégi dré-holl Aviel rouantélez ann Envou, da lavaroud eo, ar c'helou-mad pénaoz é oa deñed ann amzer, é péhini ann holl dud a oa galvet da anaoud Doué: pénaoz é oa hén ar Mest, pé ar C'hrist, gortozet hag hétet gand ann Tadou-bráz ha diouganet gand ar Broféded, Mab Doué, kaset évit savéteï ar béd; ha pénaoz ar ré a grêché eunn-han hag a rajé pinijen, a vijé rôed d'ézhô ann distol eûz hô féchêjou, ha goudé ar vuez peür-baduz. Évid diskouéza pénaoz é komzé a berz Doué, é réa eunn niver bráz a vurzudou. Iac'haad a réa eûz a bép seurt klénvéjou raktal ha gand eur gén. Ar gweled a rôé

d'ar ré-zall, al lavar d'ar ré-vùd, ar c'hleved d'ar ré-vouzar; dieûbi a réa ann dūd touellet gand ann diaoul, dazorc'hi a réa ar ré-varô. Hé vuez a ioa ivé ar skouér eûz a bép seurt mād. Vuel é oa a galoun; kûn é oa; gouzanvī a réa gand habaskded ann enkrézou eûz ar baourentez hag ann diézou eûz ann dūd. Leûn é oa a drugarez évid ar béc'herien a fellé d'ézhô distrei ouc'h Doué; hôgen leûn é oa a véôder a éneb ar béc'herien kalédet. Na glaské é kémend a réa néméd gloar Doué hé Dād, hag é tréméné aliez ann nôzvésiou ô pidi. Deski a réaz d'hé Ziskibled ar seurt péden-man: Hon tād péhini a zô enn Ênvou; da hanô bézet meûlet; da rouantélez deûed d'é-omp; dā ioul bézet gréat war ann douar, ével enn Ênv; rô d'é-omb hiriô hor bara pemdéziek; distaol d'é-omp hor gwall-ôberiou ével ma tistaolomp d'ar ré. hô deûz gwall-c'hreát enn hor c'hénver; ha n'hol laosk kéd da gouéza é gwall-ioul; hôgen hon mîr diouc'h drouk. Ével-sé bézet gréat.

Goutenn. Pétrá é oa préder Jézuz. *Lavar.* Prézégi dré ar c'heriou ha dré ar voure'hiou. *G.* Pétrá a brézégé. *L.* Aviel rouantélez ann Ênvou. *G.* Pétrá eo da lavaroud Aviel. *L.* Kelou-mād. *G.* Pétrá eo Rouantélez ann Ênvou. *L.* Ar gerz eûz a Zoué hag ar vuez peûr-baduz. *G.* Pétrá a lavaré Jézuz anézh-an hé-unan. *L.* Éz oa ar C'hrist ha Māb Doué. *G.* Pétrá a lavaré é oa réd da ôber. *L.* Kridi enn-han hag ôber pinijen. *G.* Pérag ôber pinijen.

L. Évit kaoud ann distol eûz ar béc'héjou. *G.* Pénaoz é tiskouézé é oa kaset gand Doué. *L.* Gand ar vurzudou a réa. *G.* Pé seurt burzudou a réa. *L.* Iac'haad a réa eûz a bép seurt klénvéjou. *G.* Pétrá a réa c'hoaz. *L.* Kās a réa kuit ann diaoulou, dazorc'hi a réa ar ré-varo. *G.* Eûz a bép seurt mād en deûs-hén rôed ar skouér d'é-omp. *L.* Anézhô holl, ha dreist pép-trā eûz ann hégaraddé, eûz ar gunvélez, eûz ann habaskded, eûz ann drugarez, eûz ar vadélez hag eûz ar béôder. *G.* Da bétrá é tenné kémend a réa. *L.* Da ôber ioul hé Dād ha d'hé veûli. *G.* Ha pidi a réa aliez. *L.* Aliez é tréméné ann nôzvésiou ô pidi. *G.* Pé seurt péden en deûz desked d'é-omp. *L.* Ar *Bater*. *G.* Livirit-hi é brézounek. *L.* Hon tād, etc.

NAONTÉKVED GENTEL.

Eûz a Ênébourien Jézuz-Krist.

ANN holl a wélé Jézuz gand eur zouez vrāz, hag é tenné war hé lerc'h eul lôd brāz a dād, péré a heûlié anézh-an bétég el lec'hiou distrô. Ar Iuzevien, hag ar Jentiled zô-kén en em strollé évid hé wélout hag évid hé glevout. Ar Skribed hag ar Farizianed hô doé érez eûz a gément-sé, hag a zavaz droug enn-hô eûz ar frankiz gant péhini é tamallé hô gwallou. Ar Skribed a ioa doktored ar Iuzevien, eûz a béré é tiskouézé ann

diwiziégez hag ann trubardérez. Ar Farizianed a ioa ar ré a fellé d'ézhô rei da gridi pénaoz é'mi-
rent al lézen gant mui a striv égéd ar ré all; hôgen
ann darn vuia anézhô né oant némét pilpouzed,
tûd valc'h ha piz, péré a douellé ar bobl gand
ann doaré a garantez Doué. Kaséed é oa ivé ker-
koulz Jézuz gand ar Sakrifierien ha gand ar Séna-
tored a réné ar Iuzevien, dré ma tiougané pénaoz
abars nèmeûr é vijé dismantrét Jérusalem hag
ann templ. Enn eur gér, ann holl Iuzevien kiguz
na hellent két kridi pénaoz é oa hén ar Mési,
pa hen gwélent ker paour, ker vuel, ha ker
kun. Hé gélennadurez a oa kasauz d'ézhô, dré
ma prézégé ar faé eûz ar pinvidigézou, eûz ar
blijaduriou hag eûz ann holl vadou eûz ar vuez,
ha ma lavaré pénaoz piou-bennâg a fell d'ézhan
mond war hé lerc'h, a dlé dougen hé groaz, hag
ôber ann dilez eûz a pép-trâ hag anézhan hé-
unan. Énébourien Jézuz a lavaraz aliez kunu-
c'hennou d'ézhan, a géméraz mein évit teûrel
gant-han, hag enn-divéz a lékéaz enn hô fenn
hé lakaad da vervel. Gounid a réjond unan eûz
hé Ziskibled, Iudaz Iskariot, péhini a rôaz hé
c'hér d'hé werza d'ézhô évit trégont péz arc'hant
a dalié pemzék skoéd.

Goulenn. Ha Jézuz a oa-hén heûliet brâz.
Lavar. Eul lôd brâz a dûd a zeûé a bép tû évid
hé wélout hag évid hé glevout. *G.* Hag énébou-
rien en doé. *L.* Ia, ar Iuzevien kiguz. *G.* Pérâg

é kasaend anézhan. *L.* Dré ma prézégé ar
vuelded hag ar baourentez. *G.* Piou a oé hé
brasa énébourien. *L.* Ar Skribed, ar Farizianed,
ar Veleien hag ar Sénatored. *G.* Piou é oa ar Skribed.
L. Doktored al lézen. *G.* Piou é oa ar Farizianed.
L. Ar ré a dréméné évit miroud al lézen gwel-
loc'h égéd ar ré all. *G.* Ha na vévent-hi két
mâd. *L.* Nann, ann darn vuia anézhô né oant
némét pilpouzed. *G.* Bété pégeit éz éaz kasoni
énébourien Jézuz. *L.* Bété menna hé varô. *G.* Piou
eo ann hini a rôaz hé c'hér d'hé werza d'ézhô.
L. Iudaz Iskariot, unan eûz ann daouzég abostol.
G. Évit pégement. *L.* Évit trégont péz arc'hant.

UGENTVED GENTEL

Eûz a C'hloasiou Jézuz-Krist.

É amzer ar Bask eo é lékéaz énébourien Jézuz
enn hô fenn hé gémérou hag hé lakaad da vervel.
Ann derc'hent, péhini a ioa eur iaou, éz éaz da
ôber ar Sen, da lavaroud eo, da goania gand hé
Ziskibled. É-pâd ma tebrent, é kéméraz bara, é ben-
nigaz anézhan, hé dorraz hag hé rannaz étre-z-hô,
ô lavarout: kémérit ha debrit, ann dra-man eo va
c'horf, péhini a vèzô gwerzed évid-hoc'h. Goudé
é kéméraz gwîn er c'hôp, é bennigaz anézhan hag
hé rôaz d'ézhô, ô lavarout: évid holl eûz anézhan,
ann dra-man eo va gwâd, gwâd ar gévrédigez nevez,
a vèzô skulet évid-hoc'h: grît kément-man é koun

ac'hanoun. Goudé-zé éz éaz er-méaz gant-hò, hag éz éaz war ménez Olived, enn eul liors é péhini en doa ar boaz da bidi : éno é pédaz hé Dád da zistrei diout-han hé c'hloasiou, enn eul lavarout c'hoaz koulskoudé : ra vézò gréad da ioul. Hôgen Iudaz a zigazas eul lôd bráz a dûd gand armou péré a grogaz enn-han hag hen kasaz da di Kaifaz, ar Bélek-bráz, é péléac'h é oé barnet d'ar marô diwar testénioù faoz. Holl Ziskibled Jézuz a zilézaz anézhan, ha Per zô-kén hen dinac'haz teir gwéach,ével m'en doa Jézuz hé ziouganet. Eûz a di Kaifaz é oé kased da di Pons-Pilat, péhini a réné ar Judéa évid ar Romaned. Pilat péhini a gavé Jézuz dida-mall, a glaskaz meur a drô évid hé zieûbi. Éno Jézuz a oé skourjézet, ha goudé é oé kurunet gant spérn gand ar zoudarded, dré c'hoap, ô véza ma lavaré é oa Roué ar Iuzevien.

Goulenn. É pé amzer é varvaz Jézuz. *Lavar.* É amzer ar Bask. *G.* Pétrá a réaz er goan divéza gand hé Ébestel. *L.* Rei a réaz d'ézhô hé gorf hag hé wád. *G.* Pénaoz é rôaz d'ézhô hé gorf. *L.* Kémérout a réaz bara, hé venniga a réaz hag hen rôaz d'ézhô, ô lavarout : ann dra-man eo va c'horf. *G.* Pénaoz é rôaz d'ézhô hé wád. *L.* Kémérout a réaz ar c'hôp gant gwîn ébarz, hag é lavaraz d'ézhô : ann dra-man eo va gwád, gwád ar gévrédigez nevez. *G.* Pétrá a réaz Jézuz goudé ar goan. *L.* Mond a réaz da bidi Doué é liors Olived. *G.* Pétrá a réaz neûzé Iudaz. *L.* Digas a réaz tûd

gand armou évit kregi é Jézuz. *G.* Péléac'h é kaschond anézhan. *L.* Da di Kaifaz ar Bélek-bráz. *G.* Pétrá a zeûaz ann Ébestel. *L.* Holl é tec'hchont. *G.* Pétrá a réaz Sant-Per. *L.* Teir gwéach é tinac'haz Jézuz. *G.* Eûz a di Kaifaz péléac'h é oé kaset Jézuz. *L.* Da di Pilat. *G.* Pétrá a oé gréad d'ézhan éno. *L.* Skourjézet é oé ha kurunet gant spérn.

KENTA GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a Varô Jézuz-Krist.

PILAT enn-divez a varnaz Jézuz d'ar marô, daoust pégémend a geûz en doa, hag é lékéaz hé gás, goudé béza hé garget eûz hé groaz, enn eul léac'h hanvet Golgota pé Kalvar. Éno Jézuz a oé staged ouc'h ar groaz étre daou laer. Ar Groaz a ioa ar mézusa kastiz a anavézed neûzé : na varned d'ar marô-zé néméd ar sklaved ha fallagred all, ha c'hoaz évid ar brasa gwallou. Jézuz a choumaz éno bété ma oé sévénet ann holl ziouganou. Pa varvaz, ann héol a dévaléaz, ann douar a grénaz, ar bésiou a zigoraz, ar ré-varô a zavaz béo. Eur gwéner é oa, é deiz ar Bask, pa lazed ann oan, péhini a oa ann doaré eûz a Jézuz-Krist. Ével-sé hé varô a oé ar gwir sakrifiz, eûz a béhini ar ré all né oant hét néméd doaréou. Ar marô-zé a baéaz enn-holl-d'ann-holl barnédigez Doué évit pé-

c'héjou ann dūd holl. Jézuz dinam a baéaz évid ar ré-gabluz : daspréna a réaz anézhō gand hé wād eūz a sklavérez ann diaoul, hag é tigoraz d'ézhō dré hé varō hent eūz ar vuez peūr-baduz.

Goulenn. Pénaoz é varvaz Jézuz-Krist. *Lavar.* Staged é oé oud eur groaz étre daou laer. *G.* Pétrā é oa kastiz ar Groaz. *L.* Ar mézusa a oa neūzé. *G.* Pétrā a c'hoarvézaz pa varvaz. *L.* Ann héol a dévaléaz, ann douar a grénaz, ar ré-varō a zavaz bēō. *G.* Pérāg é varvaz Jézuz-Krist pa lazed ann oan Bask. *L.* Dré ma oa ann oan-zé doaré Jézuz-Krist. *G.* Pénaoz hé varō a oé-hén eur sakrifiz. *L.* Dré ma paéaz barnédigez Doué évit péc'héjou ann dūd holl. *G.* Da bētrā éta é oa mād ar sakrifisou all. *L.* Né oant némēt Doaréou eūz a hini Jézuz-Krist. *G.* Pérāg é lévéreur pénaoz Jézuz-Krist en deūz hon dasprénet gand hé wād. *L.* Dré ma en deūz hon dieūbet eūz a sklavérez ann diaoul. *G.* Pérāg é lévéreur pénaoz en deūz kased ar marō da gét. *L.* Dré ma en deūz digored d'é-omp ann hent eūz ar vuez peūr-baduz.

EIL GENTEL WAR-N-UGENT

Eūz a Zazorc'hidigez Jézuz-Krist.

PA oé marō Jézuz, hé gorf a oé balzamet ha lékéat enn eur bēz péhini a oé diwallet dré urz hé énébourien, ô véza ma wient pénaoz cu doa

rôed hé c'hér é tazorc'hohé. Hôgen ann trédé deiz, péhini a ioa ar zūl, Jézuz a zeūaz er-méaz eūz hé véz bēō ha leūn a c'hloar, hag ar warded a choumaz é-c'hiz tūd-varō. Ann Ébestel hô doé bēac'h ô kridi pénaoz é oa dazorc'het : ha na grédchont stard kément-sé kén n'hō doé gwélet Jézuz gand hô daou-lagad hô-unan, kén n'hō doé dournatet anézhān gand hô daouarn, ha debret gant-han. Meūr a wéach en em ziskouézaz d'ézhō é-pād daou-ugent dervez ; rei a réaz d'ézhō meūr a gélen, hag é c'houre'hémennaz d'ézhō mond dā brézégi ann Aviel d'ann holl boblou, hag hô badézi enn hanō ann Tād, hag ar Māb, hag ar Spéred-Santel. Rei a réaz ivé d'ézhō ar galloud da zisteūrel ar bēc'héjou : hag é rôaz hé c'hér d'ézhō é vijé gant-hō bété divez ann amzeriou. Koulskoudé é pignaz enn Énv dira-z-hō, hag é choumaz éno azézet enn tu déou da Zoué ann Tād holl-c'halloudek, savet dreist ann holl grouadurien : hôgen na baouez két da ginniga da Zoué hé zellidou évid-omp, ha da skoazia hé Iliz kén na ziskennō eūz ann Énv eur wéach c'hoaz évid dond da varna ar ré-véō hag ar ré-varō.

Goulenn. Goudé ma oé marō Jézuz, pétrā a oé gréad eūz hé gorf. *Lavar.* Enn eur bēz é oé lékéat. *G.* Pétrā a réaz hé énébourien. *L.* Gwarded a lékéjond'épō. *G.* Pé da zeiz é tazorc'haz Jézuz. *L.* Ann trédé deiz goudé hé varō péhini a oa eur zul. *G.* Hag ann Ébestel a grédaz hép poan pé-

naoz é oa dazorc'het. *L.* Na grédchont némét goudé béza hé wélet ha dournatet anézhàn. *G.* E-pád pégeid amzer en em ziskouézaz d'ézhô. *L.* E-pád daou-ugent dervez. *G.* Pétrá a c'hourc'hémennaz d'ézhô. *L.* Mond da brézégi ha da vadézi dré ar béd holl. *G.* O gourc'hémenni ar vadisiant, pétrá en deûz desked d'é-omp. *L.* Pénaoz Doué a zô Tâd, Mâb ha Spéred-Santel. *G.* Pé c'halloud a rôaz-hén d'hé Ébestel. *L.* Ar galloud da zisteûrel ar béc'héjou. *G.* Pénaoz é kuitaaz anézhô. *L.* Pigua a réaz enn Env dira-z-hô. *G.* É pé stâd éma-hén abaoé ann dervez-zé. *L.* Dreist ann holl grouadurien éma azézet en tu déou da Zoué. *G.* Hôgen ha n'en doa két rôed hé c'hér d'hé Ébestel pénaoz é vijé gant-hô bété divez ar béd. *L.* Hag éz éma ivé; râk skoazia a ra bépréd hé Iliz. *G.* Pénaoz eo-hi skoaziet gant-han. *L.* O kinniga da Zoué hé zellidou évid hor silvidigez. *G.* Ha na zistrôid kén war ann douar. *L.* Distrei a rai da varna ar ré-varô enn deiz divéza.

TRÉDÉ GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a Ziskennidigez ar Spéred-Santel war ann Ébestel.

F'ANN hanter-kantved dervez goudé Pask, ar Iuzevrien a réa eur goél brâz, hanvet Pentékost, é koun eûz al lézen péhini a oa hét rôed d'ézhô

enn dervez-zé. Enn hévélep dervez, péhini a oa ann hanter-kantved goudé dazorc'hidigez Jézuz-Krist, ann holl Ziskibled ô véza enn eunn hévélep léac'h, enn-eunn-taol é teûaz eûz ann Env eunn trouz brâz é-c'hiz da eunn avel gré péhini a leûniaz ann ti holl, hag é wéljont ével téôdou tân, a choumaz war bép-hini anézhô. Neûzé é oent holl leûn eûz ar Spéred-Santel, hag é téraouchont komza meur a iéz; ar péz a ziskouézé é tlient prézégi ann Aviel d'ann holl boblou. Ar Iuzevrien a oé souézet brâz eûz a gément-sé, ha Sant-Per, é penn ann Ébestel, a skleraaz d'ézhô ar burzud-zé. ô tisléga d'ézhô ann diouganou, hag ô tiskleria d'ézhô pénaoz Jézuz, péhini hô doa lékéad oud ar groaz, a ioa dazorc'het, hag en doa kaset ar Spéred-Santel hervez hé c'hér; pénaoz é oa hénn ann Aotrou hag ar C'hrist, ha na hellé dén béza salvét néméd enn hé hanô hag oc'h ôber pinijen. Tri mil anézhô a zistrôaz ouc'h Doué gand ar brézegen-zé hag a oé badézet. Ann Ébestel hag ar ré all péré hô doa digéméret ar Spéred-Santel en em gavaz kemmet holl. Skleréet é oent évit poella ar skrituriou : menna a réjont pénaoz eo péc'hérien ann dūd holl, hag hô deûz ézomm eûz ann drugarez a Zoué, péhini na helleur da gaout némét gand ar feiz é Jézuz-Krist, ha pénaoz hé rén a zô spéréduz holl. Hag enn hévéleb amzer é oent entanet gand ar garantez évid Doué a rôe dudi d'ézhô ô viroud hé c'hourc'hémennou, hag eunn ners didrec'huz évid diskleria ar wirionez.

Goulenn. Pétrâ é oa ar Pentékost é-touez ar Iuzevien. *Lavar.* Goél ann dervez é péhini é oa bét rôed al lézen. *G.* Pétrâ a c'hoarvézaz gand ann Ébestel enn deiz-zé. *L.* Leün é teñjond eûz ar Spéred-Santel. *G.* Pé c'halloud en doé war-n-ézhô. *L.* Skleréed é oent, hag é poeljont ar skrituriou. *G.* Pétrâ a zeûaz c'hoaz d'ézhô. *L.* Eur garantez vrâz évit Doué. *G.* Pétrâ a réjont kerkent ha ma hô doé bét digéméret ar Spéred-Santel. *L.* Komza a réjont meûr a iéz. *G.* Pétrâ é oa da lavarout ar burzud zé. *L.* É tliant prézégi ann Aviel d'ann holl boblou. *G.* Pétrâ a lavaraz neûzé Sant-Per. *L.* Diskleria a réaz dirâg ann holl bobl pénaoz Jézuz a oa ar C'hrist, ha pénaoz en doa kaset ar Spéred-Santel. *G.* Péd anézhô a zistrôaz ouc'h Doué gand ar genta brézegen-zé. *L.* Tri mil. *G.* Pérâg ar Spéred-Santel a oé-hén bét kased da zeiz ar Pentékost. *L.* Évit ma vijé embannet al lézen nevez enn hévélep deiz hag al lézen gôz

PÉVARÉ GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a C'halvidigez ar Jentiled.

Béz éz oé kalz a Iuzevien péré a zistrôaz ouc'h Doué; hôgen kalz muioc'h a oé anézhô péré a zistaolaz kélennadurez ann Ébestel, hag hô heskinaz zô-kén gant krizder. Lakaad a réjond da vervet Sant Stéfan, unan eûz ar seiz diagon a oa bét hanvet gand ann Ébestel évit servicha ann

Iliz. Hen-nez a oé ar c'henta Merzer, da lavarout eo, ar c'henta péhini a c'houzanvaz ar marô é testéni eûz a gélennadurez Jézuz-Krist. Neûzé ar Zamaritaned chismatik a zigéméraz gér Doué; kalz anézhô a zistrôaz out-han hag a oé badézet; hag ann Ébestel a zeûaz da lakaad hô daouarn war-n-ézhô, évit ma teñjé ar Spéred-Santel enn-hô, ô rei d'ézhô ével-sé ar gouzoumen. Ar Jentiled nébeûd a amzer goudé a zéraouaz dond enn Iliz. Ar c'henta a oé eur c'habitan Roman, hanvet Kornel, péhini a anavézé araok neûzé ar gwir Zoué, a bédé anézhân hépréd, hag a réa aluzennou brâz. Doué a c'hourc'hémennaz d'ézhân gand eunn Eal lakaat klask Sant Per, péhini eûz hé dû a oé aliet dré atiz Doué na rajé kéd a énébiez évit mond di; ha pa oé deûet ha pa zéraouaz komza, kornel hag ar ré all strolled éno a zigéméraz ar Spéred-Santel ha galloud ann iézou. Sant Per rak-tâl a lékéaz hé vadézi, ha neûzé mister galvidigez ar Jentiled a zéraouaz béza sévénet. Dré-zé Doué gand hé vadélez hép-kén en deûz galvet ar Baganed d'ar feiz ha da c'hrâs Jézuz-Krist, kerkouls hag ar Iuzevien; hag ind deûed é léac'h ar Iuzevien diboell. Jézuz-Krist a c'halvaz a-zevri eunn trizékved Abostol, goudé ma oé pigned enn Énv, évit laboura d'ann distrô eûz ar Jentiled, hag ann Abostol Sant Paol eo.

Goulenn. Piou a oé ar c'henta Merzer. *Lavar.* Sant Stéfan. *G.* Pétrâ eo da lavarout Merzer. *L.* Da

lavaroud eo , tést. *G.* Pé desténi hô deûz rôed ar Verzérien. *L.* Pénaoz eo gwir kélenadurez ann Aviel. *G.* Piou eo ar ré genta a zigéméraz ann Aviel goudé ar Iuzevien. *L.* Ar Zamaritaned. *G.* Piou eo ar c'henta eûz ar Jentiled a zigéméraz ann Aviel. *L.* Ar C'hanténer Kornel. *G.* Danévellit hé vuez. *L.* Kornel a ioa eunn dén a zoujans Doué , péhini a réa kalz a bédennou hag a aluzennou. Alied é oé gand eunn Éal da lakaad da zont Sant Per , ha Sant Per a oé aliet na rajé ké d a énébiez évit mond di. *G.* Pétrá a c'hoarvézaz pa oé éno. *L.* Evel ma téraoué hé gélnna gand hé dûd , é tigémerjond ar Spéred-Santel. *G.* Pétrá a réaz Sant Per. *L.* Lakaad a réaz rák-tál hô badézi. *G.* Pé mister a zéraouaz ann dûd da anaout neûzé. *L.* Mister Galvidigez ar Jentiled. *G.* Pétrá eo. *L.* Drézé Doué en deûz galved ar Jentiled da zond é léac'h ar Iuzevien diskredik. *G.* Pérák Doué en Deûs-hén hô galvet. *L.* Dré hé wir vadélez. *G.* Piou a oé Abostol ar Jentiled. *L.* Sant Paol. *G.* Peûr hon Salver a c'halvaz-hén anézhan. *L.* Goudé ma oé pigned enn Env.

PEMVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a Ziazez ann Ilizou.

Ann Ébestel en em skignaz dré ar béd holl , évit kélnna ann holl boblou , hervez ar gourc'hémenn en doa gréad d'ézhô Jézuz-Krist. Hôgen

abarz ma en em ranjont , é réjont ar Sembol , da lavaroud eo , eunn arouéz évid anaoud ar gwir dûd léal. Ann diverr eo eûz ann holl Gélénadurez Gristen ével-henn : Mé a gréd é Doué ann Tâd holl-c'halloudek , Krouer ann Env hag ann douar , hag é Jézuz-Krist hé Vâp penn-her hon Aotrou , péhini a zô bét engéhentet gand ar Spéred-Santel ; a zô bét ganet gand ar Werc'hez Vari ; a zô bét staged ouc'h ar groaz ; a zô marvet ; a zô bét liénet ; a zô diskennet d'ann ifernou ; a zô savet ann trédé deiz a varô da véô ; a zô pigned enn Envou ; a zô azézet enn tû déou da Zoué ann Tâd holl-c'halloudek ; ac'hanô é teûi da varna ar révéô hag ar ré-varô. Mé a gréd er Spéred-Santel , enn Iliz Santel Katolik , é ken-unvaniez ar Zent , é distol ar béc'héjou , é dazorc'hidigez ar c'hik , er vuez peûr-baduz. Ével-sé bézet gréat. Ann Ébestel ô tiazéza ann Ilizou , a lékéa é pép kéar eunn Eskop , Béleien ha Diagoned , évit réna ar bobl léal. Sant Per eo a ziazézaz ann teir Iliz veûr , hag é lékéaz hé gador é Rom , péhini a oa ar genta kéar eûz ann Impalaerded , hag a zeûaz ével-sé ar gador abostolik hag ar genta eûz ann holl Ilizou. Sant Paol a zeûaz ivé di , hag hô daou é oent merzériet éno pa édô Néron Impalaer. É-c'hiz ma oé Sant Per ar penn eûz ann Ébestel , lékéat gand Jézuz-Krist hé-unan , ann eskop a Rom , péhini a hanvomp ar Pâb , hag a zô enn hé léac'h , a zô bét sellet a béb amzer ével ar c'henta eûz ann holl eskop , dré ziazez Doué , ô véza m'az eo

vikar. Jézuz-Krist hag ar penn gwéluz eûz ann Iliz.

Goulenn. Pétrâ a réaz ann Ébestel abarz ma en em skigojond dré ar béd holl. *Lavar.* Ober a réjond ar Sembol. *G.* Pétrâ eo ar Sembol. *L.* Eunn arouéz évid anaoud ar gwir dût léal. *G.* Livirid ar Sembol. *L.* Mé a gréd é Doué, etc. *G.* Pétrâ a réa ann Ébestel évit diazéza Ilizou nevez. *L.* Lakaad a réant é pép kéar eunn Éskop, Béleien ha Dia-goned. *G.* Piou a ziazéaz ann teir Iliz veür. *L.* Sant-Per. *G.* Péleac'h é lékéaz hé gador. *L.* É Rom. *G.* Pérak. *L.* O véza ma oa penn-kéar ann Impalaerded. *G.* Pétrâ eo kément-sé da lavarout. *L.* Éz eo ar Pâb ar penn gwéluz eûz ann Iliz. *G.* Pérak. *L.* O véza ma éma é léac'h Sant Per. *G.* Piou eo ar penn diwéluz. *L.* Jézuz-Krist, péhini a zô enn Env.

C'HOUEC'HVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ann Tradision hag eûz ar Skritur.

JÉZUZ-KRIST n'en doa kélenet néméd a-c'hénou, hép skriva nétrâ : ann Ébestel a réaz enn hévélep doaré er penn-kenta, ha kalz anézhô n'hô deûz skrivet nétrâ é-béd. Hôgen bépréd é lékéjond hô holl bréder da zeski diskibled, ha d'hô lakaat gwi-ziek a-walc'h évid diski ré all. Ével-sé hô c'hélé-nadurez a zô deûed d'ann Eskep kenta, eûz ar

ré-zé d'ar ré a zô deûed hô c'houdé ha d'ar Vé-leien all bétég ar ré a gélenne bréma. Hag ann heûl a gélennou-zé eo a c'halveur Tradision. Gér Doué a zô éta a ziou zoaré, skrivet ha diskriv. Ar gér diskriv eo ann Tradision péhini hép-kén en deûz miret gwir Lézen-Doué adaleg ar derou béd bété Moizez, ha péhini en deûz miret c'hoaz abaoé meûr a wirionez péré né oant két skrivet. Ar gér skrivet eo al levriou eûz ann Testamant kôz hag eûz ann Testamant nevez, péré holl kévret a c'halveur ar Vibl. Enn Testamant kôz é kaveur Skridou Moizez hag ar Brofédéd : enn Testamant nevez é kaveur Skridou ann Ébestel hag ann Aviélerien. Ar feiz a rédi da gridi kéمند a zô el levriou-zé, dré ma int skrived dré ali ar Spéred-Santel, hag hon rédia a ra ivé da gridi ann Tradisionou a zeû eûz ann hévélep vammen, da lavarout eo, ar ré a zô bét digéméret gant grâd-vâd ann holl dût léal, adaleg ar penn-kenta, ha dreist-holl ar ré a zô anavézet évit gwir gand ann Iliz.

Goulenn. A béd doaré eo gér Doué. *Lavar.* A ziou zoaré, skrivet ha diskriv. *G.* Pétrâ eo ar gér diskriv. *L.* Ann Tradision. *G.* Pétrâ a c'halvit-hu Tradision. *L.* Ann heûl a gélennou a zô deûd eûz ann Ébestel d'ann Eskep, hag ével-sé bété nî. *G.* Pétrâ eo ar Skritur. *L.* Ar Vibl, é péhini é kaveur levriou ann Testamant nevez. *G.* Eûz a biou eo levriou ann Testamant kôz. *L.* Eûz a Voizez hag eûz ar Brofédéd. *G.* Pénaoz eo bét miret Lézen Doué a-raok Moizez. *L.* Dré Tradision. *G.* Gant

piou eo bét skrivet levriou ann Testamant nevez
L. Gand ann Ebestel hag ann Avielerien. *G.* Pérâg
 ef-hen réd d'é-omp kridi ar Skritur. *L.* Dré ma
 eo béd aliet gand ar Spéred-Santel. *G.* Ha réd eo
 ivé d'é-omp kridi ann Tradison. *L.* Ia, dré ma
 teû eûz ann hévélep vammen.

SEIZVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a Zismantr Jérusalem.

KÉAR Jérusalem ha Rouantélez ar Iuzevien a
 badaz c'hoaz eunn nébeûd amzer goudé embann
 ann Aviel, bété ma oé savet Iliz nevez ar Jenti-
 led; râg hini ann Israëlited kôz a dlié béza ar
 c'héf hag ar c'hrisien eûz a hou-man. Enn-divéz,
 ann amzer a zeûaz, é péhini Jérusalem a dlié béza
 dismantret, hervez diougan Jézuz-Krist. Ar Iuze-
 vien a zispac'haz oud ar Romaned. Béz é oé eur
 brézel kriz meûrbéd. Jérusalem a oé grounnnet hag
 ann naounégez a oé kér braz, ma en em gavaz
 mammou péré a zebraz hô bugalé hô-unan. Er
 grounnadur-zé hép-kén, é varvaz unnék kant mil
 dén. Kéméret ha dismantret é oé kéar gant Tituz,
 mab ann Impalaer Vespazien, hag ann templ a
 oé deyet. Doué a wanaz er c'htz-zé ar géar fal-
 lagr-zé, é péhini é oa bét skulet gwád ken aliez
 a Brofédal ha dreist-holl hini Jézuz-Krist, hé Roué
 hag hé Salver. Ar Iuzevien péré né oa két felled
 d'ézhô hé anaout évid hô Daspréner, a zeûaz da

sklaved d'ar Romaned, a oé kased er-méaz eûz
 hô brô ha lékéad er stâd dizeur é péhini émint
 abaoé ouc'h-penn seiték kant vloaz. Lidou al lézen
 gôz a oé torret neûzé enn-holl-d'ann holl : râk
 bété neûzé é oa béd aotréed hô ôber, d'ann dûd
 léal, kerkouls ha d'ar ré all.

Goulenn. Pérâg é padaz c'hoaz eunn nébeûd
 amzer ar Géar a Jérusalem goudé embann ann
 Aviel. *Lavar.* Évit ma vijé saved Iliz ar Jentiled
 war ziazez hini ar Iuzevien. *G.* Gant piou é oé
 dismantret Jérusalem. *L.* Gant Tituz, mab ann
 Impalaer Vespazien. *G.* Ha kalz a dûd a varvaz éno.
L. Unnék kant mil dén. *G.* Ha brâz é oé ann
 naounégez. *L.* Béz é oé mammou hag a zebraz hô
 bugalé. *G.* Pérâg é oé gwanet ar Géar-zé er c'hiz-
 zé. *L.* Dré m'é doa lékéat Jézuz-Krist d'ar marô.
G. Pétrâ a zeûaz ar Iuzevien. *L.* É sklavérez é
 oent kaset ha skignet dré ar béd holl. *G.* Pétrâ
 a zô c'hoarvézet gant-hô a-c'houde-véz. *L.* Émint
 c'hoaz enn hévélep stâd. *G.* Abaoé pégeid amzer.
L. Abaoé ouc'h-penn seiték kant vloaz.

EIZVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ann Heskinou.

ANN Ebestel holl a oé merzériet, hag hô holl
 ziskibled, kerkoulz hag ar Babed kenta hag ann
 Eskep kenta a rôaz ivé hô buez é testéni ann Aviel.

Ann Iliz a oé c'hoaz Heskinet é-pad tri c'hant vloaz, hag é oé eul lôd diniver a verzerien a bep reiz hag a béb oad. Ar Gristenien évit-hô na réant némét vâd d'ann holl, a oa kaséet gand ann holl, dré ma' argarzent ann idolatri hag ann holl wallou a réné é-touez ar Baganed. Ann Impalaéred hag ar pennou-brô a lékéaz hô striv meur a weach évid hô laza holl. Hô c'hâs a réed er-méaz eûz ar vrô; hô madou a lamed digant-hô; é prizoun hô lékéed; hô laza a réed; hôgen na zoujent kéd ar marô; dré-zé é lékéed anézhô da c'houzanvi ar c'hastizou ar ré grisa; gant marc'hou-koad ha poléou évid hô astenna; gant bi-ziad houarn évid hô dispenna; gant tân; gant gritou, gand eôl berô, gant ploum teûzet. Lôd a oa lékéat dirâk loened férô évit béza lounket, lôd all a oa kignet, divouzellet, daou-heskenet. Hô daouarn a drouc'hed dézhô, hô dent, hô daou-lagad, hô ivinou a ziframmed. Ar ré a c'houzanvé gant kendalc'h bétég ar marô a oa hanvet Merzerien, ével Sant Lorans, Sant Visant, Sant-Sébastien; Santez Agnez, Santez Apollina, ha kalz ré all. Ann dud léal en em strollé war hô bésiou évit meûli Doué hag en em erbédi d'hô fédennou.

Goulenn. Pénaoz é varvaz ann Ébestel hag hô diskibled kenta. *Lavar.* Ann Darn-vuia anézhô a oé merzeriet. *G.* Pégeid é padaz ann Heskinou a-éneb ar Gristenien. *L.* Tri c'hant-vloaz. *G.* Pé zroug a réant évit béza kaséed enn doaré-zé. *L.* Na réant némét vâd. *G.* Pérâg éta é oant-hi kaséet. *L.* Dré

ma tamallent ann idolatri ha gwallou ar Baganed. *G.* Pétrâ a réed d'ézhô. *L.* Hô madou a géméred; d'ar marô hô c'hased. *G.* Ha né oa kéd a-walc'h hô c'hâs d'ar marô. *L.* Nann, râg ar marô a zis-prijent. *G.* Livirid hiniennou eûz hô c'hastizou. *L.* Hô astenna a réed war varc'hou koad; hô dispenna a réed gant begou houarn; hô lakaad a réed da rôsta; hô dent a ziframmed diout-hô. *G.* Pé énor a réa ar Gristenien d'ar Verzerien. *L.* En em strolla a réant war hô bésiou évit meûli Doué hag évid hô fidi.

NAVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a Frankiz ann Iliz hag eûz ar Vénéci'h.

Seûl-vui ma lazed à Gristenien, seûl-vui é kreské ann niver anézhô; ha koulskoudé biskoaz na glask'hont en em zifenni dré ann ners a éneb ar Brinsed péré a réa kémend a zrouk d'ézhô. Enn-divéz goudé tri-c'hant vloaz a boaniou, Doué a rôaz péoc'h d'hé Iliz, dindân rén ann Impalaer Konstantin, péhini en em c'hréaz Kristen. Neûzé ar Gristenien a zéraouaz servicha Doué gant pép Frankiz; hôgen enn hévéleb amzer, furnez ann darn-vuia anézhô a zéraouaz en em laoskaat. Meur a hini en em roé évit béza Kristenien, hép disprijoud ar blijaduriou hag ar madou, hag héb béza é gortoz eûz ann Env. Evel-sé ar ré a fellé d'ézhô

heulia ann Aviel gant mui a léalded, a gavaz gwelloc'h en em ranna eûz ar béd. Ar ré-man a oé hanvet Ménec'h, da lavaroud eo, hônnan pé léaned. Ar ré gloka a oé enn Éjipt é péléac'h é oent réoliet gant Sant Anton. Paour bráz é vévent; iuni a réant bemdez diwar bara ha dour; laboura a réant bépréd gand hô douarn; eûr sioulded bráz a virent; nébeûd é kouskent; aliez bráz é pédent Doué hag é préderient ar Skritur Santel. Ar vuézégez-zé en em skignaz dré ann holl Gristénez, ha Sant Bénéad a réaz eur réol péhini a zô bét heûliet ar muia é Brôiou ar c'hûs-heol.

Goulenn. Ann heskinou hag hi a vihanaaz kalz ann niver eûz ar Gristenien. *Lavar.* Enn-énep, seûl-vui ma lazed eûz anézhô, seûl-vui é tistrôé ann dûd ouc'h Doué. *G.* Pérak n'en em zifennent-hi kéd a-éneb ar Baganed. *L.* Doué a verz en em zispac'ha a-éneb hé Roué war nép zigarez é-béd. *G.* Piou a oé ar c'henta Impalaer Kristen. *L.* Konsantin. *G.* Pé gemm a c'hoarvezaz neûzé. *L.* Pép Frankiz a oé rôet da zervicha Doué. *G.* Peûr é téraouaz ann darn-vuia eûz ar Gristenien en em laoskaat. *L.* É-trô ann hévéleb amzer. *G.* Pétrá a réaz ar ré a fellé d'ézhô béva gant mui a léalded égéd ann darn-vuia. *L.* En em denna a réjond enn distrô. *G.* Pénaoz é oant-hi hanvet. *L.* Ménec'h, da lavaroud eo léaned. *G.* Pénaoz é vévent. *L.* Iuni a réant bemdez; laboura a réant gand hô daouarn; pidi a réant bépréd.

EIL GÉVREN,

PÉHINI A ZALC'H É BERR GOMSIU
AR GÉLÉNADUREZ GRISTEN.

KENTA GENTEL.

Eûz ar Feiz, eûz ann Espérans hag eûz ar Garantéz.

EL lézen Gristen éz eûz péder gévren : Sembol ann Ébestel, Péden ann Aotrou, Gourc'hémennou Doué hag ar Zakramanchou. Er Sembol é kaveur ar péz a dléomp da gridi dré ar feiz : er Béden, ar péz a dléomp da c'houlenni gant espérans; Gourc'hémennou Doué a ziskouéz d'éomp ar péz a dléomp da ôber dré ar garantéz, da lavaroud eo, dré garantéz Doué ha dré hé c'hrás, a zigéméromp dré ar Zakramanchou. Dré-zé holl lézen Doué a zô par d'ann teir vertuz-man, ar Eciz, ann Espérans, hag ar Garantéz. Na hellomp kéd hô c'haout ac'hanomb hon-unan; réd eo é teufé Doué d'hô rei d'éomp dré hé vadélez. Dré ar Feiz é krédomp stard kéمند en deûz Doué diskleriet d'hé Iliz, da lavaroud eo, da strollad

ann dud léal, péhini a bad adalek penn-kenta ar bed bété nî : kéمند hô deûz kéiennet ann Tadou-bráz, ar Broféded hag ann Ébestel, hag en deûz Doué testéniet gant burzudou, pé eo bét skrivet, pé n'eo két. Doué na hell két fazia nag hol lakaad da fazia; råk-sé é krédomp kéمند en deûz lavaret, évid-omp aliez na boellomp kéd anézhan. Dré ann Espérans, é c'hédomp gant fisians ar madou a ziougan Doué d'é-omp, péré eo ar c'hrás er vuez-man hag ar vuez peûr-baduz é-c'houdé. Dré ar Garantez é karomp Doué dreist pép trá hag hon nésa ével-d-omp hon-unan. Ar wella eo eûz ann teir vertuz-zé, hag hi hép-kén a choum da-vikenn.

Goulenn. Péd kévren a zô el lézen Gristen holl. *Lavar.* Péder. *G.* Livirit-hô. *L.* Sembol ann Ébestel, Péden ann Aotrou, Gourc'hémennou Doué hag ar Zakramanchou. *G.* Da béd vertuz eo pâr holl lézen Doué. *L.* Da deir. *G.* Livirit-hô. *L.* Ar Feiz, ann Espérans hag ar Garantez. *G.* Ha nî a hell kaoud ar vertusiou-zé ac'hanomb hon-unan. *L.* Nann; réd eo é teûfé Doué d'hô rei d'é-omp. *G.* Pétra a ra ar Feiz. *L.* Hol lakaad a ra da gridi stard kéمند en deûz Doué diskleried d'hé Iliz. *G.* Pénaôz éc'h ouzomp-ni en deûz Doué komzet ouc'h ann dûd. *L.* Dré ar vurzudou. *G.* Pérág é krédomp-ni ar péz en deûz lavaret d'é-omp. *L.* O véza na hell két fazia nag hol lakaad da fazia. *G.* Pétra a rà ann Espérans. *L.* Ma c'hédomp gant fisians ar madou a ziougan Doué d'é-omp.

G. Péré eo ar madou-zé. *L.* Ar c'hrás er vuez-man hag ar gloar enn ében. *G.* Pétra eo ar Garantez. *L.* Ar garantez évid Doué hag évid ann nésa. *G.* Péhini eo ar vrasa eûz ann teir vertuz-zé. *L.* Ar Garantez.

EIL GENTEL.

Eûz ann Dreinded.

CBÉTU ar sembol : Mé a gréd é Doué ann Tâd holl-c'halloudek, krouer ann énv hag ann douar; hag é Jézuz-Krist, hé Vab penn-her, hon Aotrou; péhini a zô bét engéhentet gand ar Spéred-Santel; a zô bét ganet gand ar Werc'hez Vari; en deûz gouzanvet dindân Pons-Pilat; a zô bét staged ouc'h ar groëz; a zô marvet; a zô bét liénet; a zô diskennet d'ann isfernou; a zô savet ann tréde deiz a varô da véô; a zô pigned enn énvou; a zô azézet enn tu déou da Zoué ann Tâd holl-c'halloudek; ac'hanô é teûi da varna ar ré-véô hag ar ré-varô. Mé a gréd er Spéred-Santel, enn Iliz Santel Katolik, é ken-gréden ar Zent, é distol ar béc'héjou, é dazorc'h ar c'hik, er vuez peûr-baduz. Ével-sé bézet gréat. Kridi a réomp eunn Doué hép-kén, Aotrou roué eûz a bép trá : péhini en deûz gréat pép trá, a gendalc'h pép trá, hag a rén pép trá; a hell ôber ar péz a gâr. Ann tâd eo eûz hé holl grouadurien, pa en deûz hô gréat ha pa hô mág gand eûr vadélez a dad. Hôgen, évit-

gwir, n'eo Tâd néméd d'hé Vâb penn-her, péhini a zô hé Verb hag hé c'hér a-ziabarz, ar furnez en deûz engéhentet enn-han hé-unan a-raog ann holl grouadurien, ha dré béhini en deûz gréat pép trâ. Ar Mâb-zé a zô pâr d'ann Tâd, péhini en em anavez évit béza ker mad ha ma'z eo. Ann Tâd a gâr hé Vâb, ar Mâb a gâr hé Dâd, hag ar garantez-zé eûz ann Tâd hag eûz ar Mâb a zô ar Spéred-Santel, péhini a zeû eûz ann eil hag eûz égilé, hag a zô pâr d'ann eil ha d'égilé. Béz éz eûz éta é Doué, eunn Tad, eur Mab hag eur Spéred-Santel; unan anézhô hô zri né kéd égilé, ha pép-hini anézhô hô zri a zô Doué, ével ann daou all: hôgen hô zri né d-int néméd ann hévélep Doué. Rak na hell béza néméd eunn Doué; anéz na vijé két roué.

* *Goulenn.* Livirid ar Sembol. *Lavar.* Mé a gréd é Doué, etc. *G.* Pétrâ eo Doué. *L.* Ann Aotrou roué eûz a bép trâ. *G.* Pérâg é c'halvit-hu anézhân Holl-C'halloudek. *L.* O véza m'en deûz gréat pép trâ ha ma hell ôber ar péz a gâr. *G.* Pérâg é c'halvit-hu anézhân Tâd. *L.* O véza m'en deûz hor gréad holl, ma hor c'hendalc'h ha ma hor rén ével bugalé d'ézhan. *G.* Piou eo gwir Vâb Doué. *L.* Hé C'hér, hé furnez, péhini en deûz engéhentet enn-han hé-unan. *G.* Ar Mâb-zé da Zoué hag hén zô pâr d'ann Tâd. *L.* Ia, ker braz ha ker mad eo hag hén. *G.* Doué ann Tâd hag hén na gâr-hén kéd hé Vâb. *L.* Ia, ha Mab Doué a gâr hé Dâd. *G.* Pénaoz é c'halveur ar garantez-zé eûz

ann Tad hag eûz ar Mâb. *L.* Ar Spéred-Santel. *G.* Eûz a biou é teû. *L.* Eûz ann eil hag eûz égilé. *G.* Ar Spéred-Santel hag hén a zô pâr d'ann Tâd ha d'ar Mâb. *L.* Ia, pâr ind hô zri. *G.* Pép-hini anézhô hô zri hag hén a zô dishénel diouc'h égilé. *L.* Ia, unan anézhô hô zri né kéd égilé. *G.* Ha Doué eo pép-hini anézhô. *L.* Ia, pép-hini anézhô hô zri a zô Doué. *G.* Ha n'ind-hi két tri Doué. *L.* Nann, ann Tâd, ar Mâb hag ar Spéred-Santel a zô hô zri ann hévélep Doué. *G.* Hag ouc'h-penn eunn Doué é hell béza. *L.* Nann, na hell két béza.

TRÉDÉ GENTEL.

Eûz a Inkarnasion ar Verb hag eûz a Zazprénadurez ann dâd.

MAB penn-her Doué eo Jézuz-Krist hon Aotrou, da lavaroud eo, pénaoz ar Verb, péhini a oa é Doué er penn-kenta, a zô en em c'hréat kik hag a zô deûed da choum gan-é-omp. Doué é oa a-viskoaz, hag eo en em c'hréat dén enn amzer, héb éhana béza Doué, hôgen ô kémérout eur c'horf hag eunn éné ével-d-omp. Béz' eo koulskoudé eunn dén hép-kén, ar Verb deûet-kik, Jézus-Krist, gwir Zoué ha gwir zén. Engéhentet eo hét gand ar Spéred-Santel ha ganet eo hét gand ar Werc'hez Vari, da lavaroud eo, pénaoz hé c'hinivéléz a zô

bét eur burzud : hé Vamm zantel oc'h hé-lakaad er béd, a zô choumet Gwerc'hez bépréd; ha Jézuz-Krist adaleg ar penn-kenta, a zô bét leuniet gand ar Spéred-Santel ha gand ar c'hrâs, hép gelloud ôber pec'hed é-béd, ha Sant anézhan hé-unan. Évid-omb eo Mâb Doué en em c'hréat dén. Évid-omb eo en deûz gouzanvet dindân Pons-Pilat, eo bét staged ouc'h ar groaz hag eo marvet; kéمند en deûz hor c'haret, ma eo felled dézhan rei hé wâd hag hé vuez évid hon daspréna eûz a sklavérez ann diaoul.

Goulenn. Piou eo hon Aotrou Jézuz-Krist. *Lavar.* Ar Verb eo péhini a zô en em c'hréat kik. *G.* Pétrâ eo ar Verb. *L.* Mâb Doué eo. *G.* Pétrâ eo da lavarout eo en em c'hréat kik. *L.* Da lavarout eo, eo en em c'hréat dén. *G.* Hag en em gemmet eo. *L.* Nann, choumed eo Doué ével kent. *G.* Hag hén en deûz eur c'horf hag eunn éné ével-d-omp. *L.* Ia, dén klôk eo. *G.* A biou eo Mâb ével dén. *L.* Eûz ar Werchez Santel Mari. *G.* A biou eo Mâb ével Doué. *L.* Eûz a Zoué hép-kén. *G.* Ha daou int, Mâb Doué ha Mâb Mari. *L.* Nann, Jézus-Krist hép-kén eo. *G.* Pérâg é lévéreur eo bét engéhentet gand ar Spéred-Santel. *L.* Évid diskouéza eo bét deûed er béd dré vurzud, eûz a eur Werc'hez. *G.* Pétrâ a felleur c'hoaz da lavarout dré zé. *L.* Pénaoz eo ganet Sant ha na hell két pec'hi. *G.* Évit piou eo Mâb Doué en em c'hréat dén. *L.* Évid-omp hag évid hor silvidigez. *G.* Da bétrâ eo bét mād hé c'hloasiou

hag hé varô. *L.* Da zaspréna ac'hanomp eûz a sklavérez ann diaoul.

PÉVARÉ GENTEL.

Eûz a Ziskennidigez Jézuz-Krist d'ann ifernou, eûz hé Zazorc'hidigez hag eûz hé Bignidigez enn Énv.

PA oé marô Jézuz-Krist, hé gorf a oé lékéad er béz hag hé éné a ziskennaz d'ann ifernou, da lavarout eo, el léac'h a éhan é péhini édo ar Zent adalek penn-kenta ar béd. Mâb Doué hô zen-naz ac'hanô, évid hô lakaad da vond er baradoz. Pétrâ-bennâg ma oa rannet hé éné diouc'h hé gorf, hé zouélez na zilézaz nag hé gorf nag hé éné; Mâb Doué eo a zô bét liénet hag a zô diskennet d'ann ifernou. Ann trédé deiz é tazorc'haz; hervez ar skrituriou, da lavarout eo, hervez diouganou David hag ar Broféded all. Pigned eo enn Énv hag éma azézet enn tu déou da Zoué ann Tâd holl-c'halloudek. Lavarout a réeur eo azézet, évid diskouéza pénaoz éma enn eur gwir éhan, ha pénaoz en deûz holl c'halloud enn Énv ha war ann douar, ével gwir Roué hag ar Barner brâz eûz ann holl Éled hag eûz ann holl dud. Ann tu déou a Zoué a ziskouéz ar véli vrâz eûz a Jézuz-Krist, péhini, ével dén zô-kén, a zô dreist ann holl grouadurien.

Goulenn. Goudé marô Jézuz-Krist péleac'h éz éaz hé éné. *Lavar.* Enn ifernou é tiskennaz. *G.* Pétrá! el léac'h ma eo kastizet ann diáoulou. *L.* Nann, el léac'h ma édo ar Zent. *G.* Ha né oa c'hoaz dén é-béd enn *Énv.* *L.* Nann, Jézuz-Krist a c'hortozent évid hô lakaad da vond ébarz. *G.* Korf marô Jézuz-Krist er béz hag hén a oa rannet eûz hé zouélez. *L.* Nann, béz' é oa bépréd korf Mâb Doué. *G.* Pérâg é lévéréur pénaoz Jézuz-Krist en deûz gouzanvet hag a zô hét dazorc'het hervez ar Skrituriou. *L.* Drém'hô doa diouganet ar Brofédéd kémend a zô c'hoarvézet gant-han. *G.* É pé stâd éma Jézuz-Krist enn *Énv.* *L.* Azézet eo enn tu déou da Zoué hell-c'halloudek. *G.* Ha Doué en deûs-hén eunn dourn déou hag eunn dourn kleiz. *L.* Nann, évid diskouéza eo ar véli vrâz eûz a Jézuz-Krist. *G.* Pérâg é lévéréur eo azézet. *L.* Évid diskouéza éma war éhan. *G.* Pérâk c'hoaz. *L.* Évid diskouéza eo Barner ha Roué.

PEMVED GENTEL.

Eûz ar Varn.

ÉHAN Jézuz-Krist enn *Énv* na vîr kéd out-han na zeû da brédéria évid-omp, pa eo dré-z-han é teû d'é-omp holl c'hrasou Doué. Hén eo ar Bélek brâz, a erbéd évid-omp, hag a ginnig bépréd da Zoué ar sakrifiz eûz hé varô hag eûz hé c'hloasiou,

péhini en deûz kinniget eur wéach war ar groaz. Réna a ra hé Iliz gand ann Eskeb, gand ann Doktored ha gand ar Véleien all, pére a skoazell gand hé Spéred-Santel. Ac'hanô é teûi 'da varna ar révéô hag ar ré-varô. Ar béd gwéluz-man holl a zeûda-gét eunn deiz a vézô. Kémend azô war ann douar a vézô peûr-zevet gand ann tân : ann héol hag al loar a gollô hô goulou, ar stéred a gouézô eûz ann *Énv*, ar béd holl a vézô diskaret; ann Éled a zonô gand ann drompiñ hag a strollô a bép tâ ar ré-varô pére a zazorc'hô hag a zavô eûz hô bésiou. Jézuz-Krist a ziskennô eûz ann *Énv* war ar goabrou, gand eur veûrdez vrâz; ar ré-vâd a vézô lékéat enn tu déot; dézhan, hag ar ré-zrouk enn tu kleiz d'ézhan; hô barna a rai holl hervez hô ôberiou : gervel a rai ar ré-vâd enn hé c'hloar hag é kasô ar ré-zrouk d'ann tân peûr-baduz. Na ouzeur két peûr é teûi ar Varn-zé; hôgen gwîr eo é souézô ann holl.

Goulenn. Jézuz-Krist enn *Énv* hag hén na zeû kéd da brédéria évid hé Iliz. *Lavar.* Ia, hé réna a ra gand ann Eskeb ha gand ar Véleien. *G.* Ha n'ef-hén két Bélek hé-unan. *L.* Ia, ar Bélek brâz eo a erbéd évid-omp. *L.* Pé seurt sakrifiz a ginnig-hén. *L.* Ann hévélep hini en deûz kinniget war ar groaz. *G.* Ha na zeûi-hén mui war ann douar. *L.* Dond a rai da varna ar révéô hag ar ré-varô enn deiz divéza. *G.* Pétrâ a c'hoarvézô enn deiz divéza-zé. *L.* Kémend a zô war ann douar a vézô devet. *G.* Nag enn *Énv.* *L.* Ar stéred a

gouézô, ann héol hag al loar a dévalai. *G.* Pétrâ a rai ann Eléd. *L.* Strolla a raint ann holl dud ouc'h son ann drompil. *G.* Ha pénaoz é teûi Jézuz-Krist. *L.* War eur goabren é tiskennô gand eur veûrdez vrâz. *G.* Pénaoz é varnô ann dûd. *L.* Hô barna a rai hervez hô ôberiou. *G.* Peûr é teûi ar Varn-zé. *L.* Dén n'her goar.

C'HOUEC'HVED-GENTEL.

Eûz ar Spéred-Santel.

Ar Spéred-Santel a zô ar galouniez pé ar garantez, péhini eo Doué hé-unan, da lavaroud eo, ar garantez spéréduz, dré béhini ann Tâd peûr-baduz en em gar hé-unan hag a gâr hé Vâb, ha dré béhini ar Mâb a gâr hé Dâd hag en em gar hé-unan. Dond a ra éta eûz ann Tâd hag eûz ar Mâb; pâr eo d'ézhô, évit-han da véza eunn dén diskénvel eûz ann Tâd hag eûz ar Mâb. Doué hag Aotrou eo ével-t-hô, dellézek da véza azeûlet ha meûlet kévret gant-hô, hag ann énor-zé a zougomp d'ézhan, ô lavarout : Gloar ra vézô d'ann Tâd, d'ar Mâb ha d'ar Spéred-Santel; ével ma oa er penn-kenta, ha bréman, ha bépréd hag é amzeriou ann amzeriou. Ével-sé bézet gréat. Hén eo en deûz komzet dré c'hénou ar Broféded, ann Ébestel, ann Aviélerien hag ar ré all holl péré a zô bét aliet gand Doué. Spéred-Santel é c'halvomb ané-

zhan, ô véza ma eo hén a rô ar vuez spéréduz, ar zantélez hag ar c'hrâs, a laka ac'hanomp da véza gwirion hag hétuz da Zoué. Ar rô-zé eûz ar Spéred-Santel eo ar garantez évid Doué skignet enn hor c'halonou, péhini a laka ac'hanomp da gaout plijadur oc'h heûlia hé ioul; ha pa véz 'brasoc'h ar plijadur-zé égéd ann hini hon eûz oc'h ôber hon ioul, é réomp ôberiou mād, péré holl laka da zellézoud ar vuez peûr-baduz. Na hellomp két ac'hanomb hon-unan kaout plijadur é nétrâ all néméd er péz a laouéna hor skiantou hag er péz a zell ouz-omp hon-unan : dré-zé na hellomp ôber mād é-béd hép skoazel Doué, péhini eo grâs ar Spéred-Santel.

Goulenn. Pétrâ eo ar Spéred-Santel. *Lavar.* Ar garantez eo a zô Doué hé-unan. *G.* A biou é teû. *L.* Dond a ra eûz ann Tâd hag eûz ar Mâb. *G.* Ha pâr eo d'ézhô. *L.* Ia, Doué hag Aotrou eo ével-t-hô. *G.* Pénaoz éc'h azeûlomp anézhan gand ann Tâd hag ar Mâb. *L.* O lavarout : Gloar ra vézô d'ann Tâd, etc. *G.* Pérâg é c'halvomb anézhan Spéred-Santel. *L.* O véza ma rô d'é-omp ar zantélez péhini eo ar vuez spéréduz. *G.* Pétrâ eo ar rô-zé eûz ar Spéred-Santel. *L.* Ar garantez évid Doué eo a zeû enn-omp dré hé c'hrâs. *G.* Pétra a ra enn omp ar garantez-zé. *L.* Hol la-kaad a râ da gaout plijadur oc'h ôber ioul Doué. *G.* Ar plijadur-zé hag hén a zô natural d'é-omp. *L.* Né két. *G.* É pétrâ hon eûz-ni plijadur hervez hon natur. *L.* Oc'h ôber hon ioul hag ô walc'ha

hor skiantou. *G.* Pénaoz éta é hellomp-ni ôber ôbé-riou mäd. *L.* Dré c'hräs Doué hä dré rô ar Spéred-Santel.

SEIZVED GENTEL.

Eûz ann Iliz.

ANN Iliz eo ar stroll eûz ann dud léal, da lavaroud eo, eûz ar ré a zervich Doué hervez ar wir lézen péhini en deûz desket hé-unan. Ann Iliz a zô unan, katolik hag abostolik. Unan eo, ô véza ma eo eur strollad reizet mäd, eur c'horf eûz a béhini Jézuz-Krist eo ar penn. Na hell két éta béza rannet; ar ré en em rann diout-hi, é-c'hiz ann hérétiked hag ar chismatiked, a choum er-méaz; hôgen na réont kéd eunn Iliz all. Ével eur bréac'h pé eunn ézel all eo péhini a zô rannet eûz ar penn. Ann hérétiked eo ar ré a zesk eur gélénadurez ha né kéd hini ann Iliz; ar chismatiked eo ar ré a fell d'ézhô ôber eur c'horf a dû. Ann Iliz a zô santel dré hé c'hélénadurez; dré hé sakramanchou; dré hé fenn, péhini eo Jézuz-Krist, ha dré galz eûz hé memprou; rak n'int két santel holl; ann Iliz é deûz enn hé mesk war ann douar eunn niver bráz a dûd fall, hag er varn zivéza eo é vézô gréad ar rann anézhô. Ann Iliz a zô katolik, da lavaroud eo, hollek, ô véza ma eo skignet dré ann holl amzeriou ha dré ann holl lec'hioù.

Ann hévéleb Iliz eo péhini é deûz padet adaleg Adam, Noé, Abraham hag ann holl Dadou-bráz bété Moizez. Adalek Moizez, ar Véleien-vráz dis-kenned eûz hé vreür Aaron, hô deûz padet bété Jézuz-Krist; hag abaoé Jézuz-Krist éc'h anavézomp ann holl heûliadur eûz ar Babed a zô bét goudé Sant-Per. Ann Iliz a zô skignet dré ann holl vrôiou eûz ar béd, ha dré-holl é deûz eunn hévélep feiz hag en em zervich eûz ann hévélep sakramanchou. Abostolik eo hanvet, ô véza ma vir kélénadurez ann Ébestel, hag ô véza ma pign ann heûliadur eûz hé Eskeb bétég ann Ébestel, dreist-holl enn Iliz Romen, é péhini é gourc'hémenn ar penn gwéluz eûz ann Iliz hollek.

Goulenn. Pétrâ eo ann Iliz. *Lavar.* Ar stroll eûz ann dud léal dindân eunn hévélep penn. *G.* Pétrâ eo ann dud léal. *L.* Ar ré a heûl ar wir lézen. *G.* Péhini eo ar wir lézen. *L.* Ann hini en deûz desket Doué hé-unan. *G.* Péré eo merkou ar gwir Iliz. *L.* Ma'z eo unan, santel, katolik hag abostolik. *G.* Pénaoz ef-hi unan. *L.* O véza ma eo unanet dindân eur penn hép-kén. *G.* Piou eo hé fenn. *L.* Jézuz-Krist. *G.* Ha né deûs-hi kéd ivé eur penn gwéluz war ann douar. *L.* Iä, ar Pab, péhini a zô é léac'h Sant Per. *G.* Pétrâ eo ann hérétiked. *L.* Ar ré a fell d'ézhô ôber eunn Iliz nevez a dû. *G.* Pénaoz ann Iliz ef hi santel. *L.* Dré hé c'hélénadurez, hé sakramanchou hag hé fenn, péhini eo Jézuz-Krist. *G.* Hé holl vemprou hag hi a zô santel. *L.* Nann, béz' éz eûz enn hô mesk

ré-vad ha ré-fall bête deiz ar varn. *G.* Pétrá eo da-lavaroud Iliz katolik. *L.* Da lavaroud eo, Iliz hollek. *G.* Pénaoz ef-hi hollek. *L.* O véza ma en em skign dré ann holl amzeriou, adalek krouidigez ar béd. *G.* Hag en em skigna a ra ivé dré ann holl lec'hiou. *L.* Ia, ann hévéleb Iliz eo dré ar béd holl. *G.* Pétrá eo da lavaroud abostolik. *L.* Évid diskouéza eo pénaoz é mîr kélénadurez ann Ébestel. *G.* Ha pétrá c'hoaz. *L.* Pénaoz hé Eskeb a zô é léac'h ann Ébestel.

EIZVED GENTEL.

Eûz a Gen-unvaniez ar Zent.

KEN-UNVANIEZ ar Zent né kéd hép-kén al lôd é Sakramant santel ann aoter, hôgen enn-holl, rann ann holl vadou spéréduz étre holl vemprou ann Iliz. Na réomb holl néméd eunn hévélep korf, évid-omp da gaout kargou dishénvel, é-c'hîz da gélenna, da véra, da zervicha; ével m'hô deûz préderiou dishénvel kévrennou korf ann dén. Ar ré holl a zô enn Iliz, mar d-int é stâd a c'hrâs, hô deûz hô lôd enn holl bédennou hag enn holl ôberiou mād a réeur enn-hi. Ar ré a zô er-méaz eûz ann Iliz, da lavaroud eo, ar ré a zô eskumunuget, n'hô deûz lôd é-béd enn-hô ken-nébeût hag ar baganed. Râg ann Iliz é deûz ar gwîr da eskumunugi ar ré holl hô deûz gréat péc'héjou brâz, hag évit péré na fell kéd d'ézhô ôber pi-

nijen. Unvaniez zô étre ann Iliz trec'huz, péhini a zô enn Énv, hag ann Iliz stourmuz, péhini a vrézéléka war ann douar. Ar Zent a skoazel ac'hanomp gant hô fédennou, muioc'h c'hoaz goudé hô marô égéd a-raok. Ann énéou a zô er purgator a hell ivé kaout lôd é Ken-unvaniez ar Zent. Dré-zé eo mād ôber évid ar ré-varô péden-nou, aluzennou hag ôberiou-mād.

Goutenn. Pétrá eo Ken-unvaniez ar Zent. *L.* Ann unvaniez eûz ann holl vadou spéréduz. *G.* A bêtrâ é teû ann unvaniez-zé. *L.* O véza ma'z omb holl memprou eunn hévélep korf. *G.* Péré eo ar ré hô deûz lôd enn-hi. *L.* Ar ré holl a zô eunn Iliz. *G.* Ar ré a zô eskumunuget hag hi hô deûz ivé hô lôd enn-hi. *L.* Na hellont kéd hé gaout, ken-nébeût hag ar baganed. *G.* Péré eo a zô eskumunuget gand ann Iliz. *L.* Ar ré hô deûz gréat péc'héjou brâz hag évit péré na fell kéd d'ézhô ôber pinijen. *G.* Ken-unvaniez ar Zent hag hi en em astenn bétég enn Énv. *L.* Ia, ar gwenvidien a skoazel ac'hanomp gand hô fédennou. *G.* Hag en em astenni a ra ivé bétég er Purgator. *L.* Ia, béz' é hellomp fréalzi ann énéou a zô enn-han. *G.* Pénaoz éc'h hellomp-ni hô fréalzi. *L.* Dré ar bédennou, ann aluzennou hag ann ôberiou-mād.

NAVED GENTEL.

Eûz a Zistol ar béc'héjou.

N'eûz a zistol évid ar béc'héjou néméd enn liz gatolik; hag eunn heûl eo eûz a gen-unvaniez ar Zent. O véza ma'z omp memproù Jezuz Krist, hon eûz lôd enn hé zellidou brâz meûrbéd; hag ô véza ma eo Doué, en deûz ar galloud da zisteûrel ar béc'héjou. Ar galloud-zé en deûz rôed d'hé Ébestel, ô lavarout : Digémérid ar Spéred-Santel; ar ré da béré hô pézô distolet hô féc'héjou, é vézô distolet d'ézhô; hag ar ré da béré hô pézô hô dalc'het, é vézô dalc'hed d'ézhô. Eûz ann Ébestel, ar galloud zé a zô tréménét d'ar ré hô deûz lékéad da véleien, hag ével-sé eo padet bété nt. Ann Distol eûz ar béc'héjou a zô gréat da-genta er vadisiant, péhini hô lam holl, kerkouls ar péc'hed orijinal, gant péhini omp ganet, ével bugalé da Adam, kerkouls ar béc'héjou a ra pép-hini, hag a hanveur péc'héjou aktual. Goudé ar vadisiant, éz eûz c'hoaz eur wellaen, péhini eo sakramant ar binijen, a zô rêd évid ar béc'héjou marvel, hag a zô talvouduz bépréd évid ar béc'héjou vénial. Ar péc'hed marvel eo ann hini a ra koll grâs Doué, hag a laka da véza dellézek eûz ar marô peûr-baduz, ével al lazérez, ann avoultriez, al laéronsi. Ar péc'hed vénial eo ann hini na voug két a-grenn ar garantez,

ével eur gaou skân pékini na noaz da zén, eunn direiz bihan enn dibri, eunn diévédéd bihan er bédén. Esoc'h eo kaoud ann distol eûz ar seurt péc'héjou-zé; hôgen ann distéra péc'hed a zô bépréd eunn drouk brâz meûrbéd.

Goulenn. Ha kaoud a helleur ann distol eûz ar béc'héjou er-méaz eûz ann liz gatolik. *Lavar.* Nann, râk na helleur hé gaout néméd dré Jezuz-Krist. *G.* Da biou en deûs-hén rôed ar galloud-zé. *L.* D'hé Ébestel. *G.* Eûz ann Ébestel da biou ef-hén tréménét. *L.* D'ann eskeb ha d'ar véleien. *G.* Dré bé zakramanchou eo distolet ar béc'héjou. *L.* Dré ar vadisiant ha dré ar binijen. *G.* Pétrâ eo ar péc'hed orijinal. *L.* Ann hini hon eûz ô tond er béd. *G.* Pétrâ eo ar péc'hed aktual. *L.* Ann hini a réomb hon-unan. *G.* Pétrâ eo ar péc'hed marvel. *L.* ann hini a zellez ann ifern. *G.* Pétrâ eo ar péc'hed vénial. *L.* Ann hini na ra két koll a-grenn grâs Doué. *G.* Pénaoz é véz rôed ann distol eûz ar péc'hed aktual. *L.* Dré ar sakramant a binijen. *G.* Nag eûz ar péc'hed orijinal. *L.* Dré ar vadisiant, péhini a zistol a bép seurt péc'hed. *G.* Ha tec'hi a dléeur diouc'h ar péc'hed vénial. *L.* Ia, ann distéra péc'hed a zô eunn drouk brâz meûrbéd.

DÉKVED GENTEL.

Eûz ann Dazorc'hidigez hag eûz ar Vuez peûr-baduz.

Na dléomp két servicha Doué, war c'héd da véza euruz er vuez-man, é péhini aliez ann dûd fall a zô enn eûr-vâd, hag ann dûd vâd enn enkreuz. Goudé ar marô éma hon holl c'héd. Kridi a réomp pénaoz hon énéou na varv két, ha pénaoz hor c'horfou hô-unan, goudé béza hét breinet ha skignet, a vézô eunn deiz da zont lékéat enn hô stad kenta gand ann holl-c'halloud eûz a Zoué, hag unanet adarré gand hon énéou héb béza mui rannet diout-hô; kément-sé eo a c'halvomp Dazorc'hidigez ar c'hik. Enn deiz divéza ar ré-varô a zazorc'hô évit mond d'ar varn gand hô c'horfou hô-unan; ar Vuez peûr-baduz a vézô gôbr ar ré-vâd, ar marô peûr-baduz a vézô poan ar ré-fall. Ar Vuez peûr-baduz a zô hévélébékéet er Skritur qud eur banvez pé oud eunn cûreûd, évid diskouéza al lévénez anézhi : Rouantélez eo hanvet ivé, évid diskouéza pénaoz ar Zent a zô kalz eurusoc'h enn Énv, égéti né d-eo ar rouéed war ann douar. Ann hanô a Baradoz à zô da lavarout eul liors dudiu. Hôgen gwir eurusded ar Zent eo gwelout splann Doué, péhini eo ar c'haerded hag ar vadélez dreist-holl. Enn-énep ar ré-zaonet a zô enn ifern, péhini eo eur prizoun eûzuz, eul léac'h ténval é péhini ind devet gand eunn tan ha na

vougô két, ha skrignet gand eur préuv ha na varvô két, da lavarout eo, gand ar vroudou eûz hô c'houstians. Enô éma al lénvou hag ar skrignou dent, da lavarout eo, ann doan, ar mantr hag ar gounnar.

Goulenn. Hag er béd-man eo é tléomp géda béza euruz. *Lavar.* Nann; goudé ar marô hép-kén eo. *G.* Hon énéou hag hi a varv ivé gand hor c'horfou. *L.* Nann, na hellont két mervel. *G.* Hor c'horfon hag hi a varv évit bikenn. *L.* Nann, hôgen bétég ann Dazorchidigez hép-kén. *G.* Pénaoz é c'hoarvézô ann Dazorc'hidigez. *L.* Ar ré-varô holl a géméro adarré ann hévélep korfou hô doa pa oant béô, évit béza kaset da varn Doué. *G.* Pétrâ a zeûint-hi goudé ar varn. *L.* Divez ar ré vâd a vézô ar Vuez peûr-baduz. *G.* Na divez ar ré-fall. *L.* Ar marô peûr-baduz. *G.* Pétrâ eo ar Vuez peûr-baduz. *L.* Ann éhan eo ha lévénez ar Baradoz. *G.* Pétrâ eo rouantélez ann Énvou. *L.* Ann hévélep trá eo. *G.* Pétrâ eo eurusded ar Zent. *L.* Gwélout Doué eo. *G.* Pétrâ eo ar marô peûr-baduz. *L.* Enkreuz ann ifern eo. *G.* Pétrâ eo hé boaniou. *L.* Ann dévalien, ann tân, broudou ar goustians.

UNNÉKVED GENTEL.

Eûz a Béden ann Aotrou.

CHÉTU Péden ann Aotrou : « Hon täd péhini a zô enn Énvou; da hanô bézet meûlet; da rouan-

telez deüed d'é-omp ; da ioul bézet gréat war ann douar ével 'enn Énv ; rô d'é-omb hiriô hor bara pemdéziek ; distaol d'é-omp hor gwall-ôberiou ével ma tistaolomp d'ar ré hô deûz gwall-c'hréat enn hor c'hénver ; ha n'hol laosk kéd 'da gouéza é gwall-ioul ; hôgen hon mir diouc'h drouk. Ével-sé bézet gréat. » Na lévéromp két va zâd. . . rô d'in , évit diskouéza pénaoz na bédomp két hép-kén évid-omp , hôgen ivé évid ann Iliz holl. Doué a hanvomp hon tâd , dré ma'z eo diout-han é teû d'é-omp ar vuez , kéمند ha ma'z omp ha kéمند hon eûz , hag ô véza ma hol laka hé c'hrâs da vreûdeur da Jézuz-Krist hé Vap penn-her. Dré-holl éma ; hôgen ann Énvou eo dreist pép trâ a ziskul d'é-omp hé c'hloar. Hé hanô a zô meûlet , pa rô d'ézhan ar grouadurien ann énor a zô dléed d'ézhan ; enn-énep mézékéed eo gand ar béc'héjou , dreist-holl gant péc'héjou ar Gristenien , péré a laka ar wir lézen da véza disprizet gand ann dûd divadez , Rouantélez Doué eo ar vuez peûr-baduz , a c'hédomp goudé ar marô , hag ar c'hrâs péhini hor c'hâs di , hag a vir na zeûfé ar péc'hed da véza tréac'h d'é-omp. Ioul Doué a vijé gréat war ann douar ével enn Énv , ma na zeûfemp kéd da heûlia hon ioul hon-unan , ha ma sentfemp da Zoué ével ma ra ann Éled hag ar gwenvidien ; râg hon ioul a zô fall bépréd , pa n'eo kéd hénvel oud hini Doué.

Goulenn. Livirit Péden ann Aotrou. *Lavar.* Hon tâd , etc. *G.* Pérâk na livirit-hu két : Va zâd , etc.

L. O véza na bédann kéd Doué évid-oun va-unan. *G.* Pénaoz ef-hén hô tâd. *L.* O véza ma en deûz va c'hréat kéمند ha m'az ounn. *G.* Ha n'oc'h-hu kéd hé vâb enn eunn doaré all. *L.* Ia , dré hé c'hrâs , ô véza breûr da Jézuz-Krist. *G.* Pérâg é livirit-hu éma enn Énv kentoc'h égéd é léac'h all. *L.* O véza m'az eo éno é wélomp gwelloc'h hé c'hloar. *G.* Pénaoz ef-hén meûlet hanô Doué. *L.* Dré ann énor a rô d'ézhan ar grouadurien. *G.* Pétrâ eo rouantélez Doué. *L.* Ar vuez peûr-baduz. *G.* Pénaoz ef-hi sévéned hé ioul war ann douar. *L.* Pa rén hé c'hrâs enn-omp. *G.* Hon ioul hag hi a zô mād héb béza hénvel oud ioul Doué. *L.* Nann , na hell béza némét fall. *G.* Gant piou eo sévénet ioul Doué enn Énv. *L.* Gand ann Éled ha gand ar Gwenvidien.

DAOUZÉKVED GENTEL.

Heûl eûz a Béden ann Aotrou.

Ar bara pemdéziek a zô da lavarout ar boéd eûz a bép dervez , ha kéمند trâ a zô réd évid ar c'hendalc'h eûz ar vuez. Ann dûd holl a dlé anaout pénaoz eo digand Doué é teû d'ézhô hô buézégez , ken d'ar ré-binvidik , ken d'ar ré-baour ; ha bemdez é tléomp goulenni a-nevez hor bara , ô véza ma teû hon ézomm da névézi bépréd. Ar bara-zé a zô c'hoaz da lavarout ar boéd spéréduz

eûz hon énéou, gér Doué, ar c'hrás, Sakramant ann aoter. Goulenni a réomp ouc'h Doué ann distol eûz hor pec'héjou, ô véza m'az omp pec'herien holl, ha bemdez é réomp da vihana gwallou skân, pére koulskoudé a zô riskluz brâz. Aotréa a réomp na zistolô kéd Doué d'é-omp, ma na zistolomp kéd d'ar ré all. Évid ea em viroud diouc'h ar béc'héjou, é pédomp Doué da zistrei ar gwall-ioulou hon doug d'hô ôber, hag enn-divéz d'hon miroud diouc'h pép drouk, ha dreist-holl diouc'h argadou ann diaoul, péhini eo ann drouk.

Goulenn. Pétrâ eo hor bara pemdéziek. *Lavar.* Kément trâ a zô réd évid ar vuéz. *G.* Pétrâ eo da lavarout pemdéziek. *L.* Eûz a béhini hon eûz ézomm bemdez. *G.* Pétrâ eo c'hoaz da lavarout ar barazé. *L.* Ar boéd spéréduz. *G.* Pétrâ eo. *L.* Gér Doué, ar c'hrás, korf Jezuz-Krist. *G.* Hag ann dûd holl a ra pec'héjou. *L.* Ia, pec'herien omb holl. *G.* Ha nî a dlé distoli d'ar ré all. *L.* Ia, mar fell d'é-omp é tistolfé Doué d'é-omp. *G.* Pétrâ a zoug ac'hanomp d'ar pec'hed. *L.* Ar gwal-ioul. *G.* Pénaoz éc'h hellomp-ni ôber-penn d'ézhi. *L.* Dré c'hrás Doué. *G.* Piou eo ann drouk. *L.* Ann Diaoul eo.

TRIZÉKVED GENTEL.

Eûz ar Pédennou att.

Goudé ar *Bater*, ar paota Pédennou eûz ar Gristenien eo ar *Grédo*, évid énoré Doué ô tiskouéza hor feiz; ar *Gonfitéor*, évit goulenni digant-han ann distol eûz hor pec'héjou; hag ann *Avé Maria*, évid énoré ar Werc'hez Santel, hag évit goulenni digant-hi hé fédennou. Ann holl Gristenien a dlé gouzoud ar Pédennou-zé, hag hô lavaroud da-vihana bemdez, diouc'h ar beuré ha diouc'h ann nôz. Béz' é tléond ivé mond, kément ha ma hellont, d'ann ovis anat eûz ann Iliz, péhini a zô gréat dreist-holl eûz a zalmou David, ha rannet é eiz heur dishénvel, gouspérou, komplidou, matineézou, lôdez, prima, tiersa, sesta ha nona. Réd eo c'hoaz poelladi d'ar Pédennou a lavar ar veleien enn oféren, pa rôond ar vadisiant hag ar zakramanchou all, pa réond ann dour benniget, ha d'ann holl vennosiou eûz ann Iliz. Hôgen né két pidi Doué sêlaoui pé lavarout geriou, ma n'eo két poelladet ar spéréd. Ann diverr eûz ann holl Bédennou hag eûz ann holl gélénadurez Gristen, eo sîn ar groaz. Pidi a réomp Doué, ô lavarout : Enn hanô; pa hanvomp ann Tâd, ar Mâb hag ar Spéréd-Santel, éc'h ansavomp mister ann Dreinded; ha pa réomp ar groaz gant ann dourn, é verkomp

mister hon dasprénidigez, ha dré-zé hini ann inkarnasion.

Goulenn. Péré eo ar paota Pédennou eûz ar Gristenien. *Lavar.* Ar *Bater*, ann *Avé*, ar *Grédo*, hag ar *Gonfiteor*. *G.* Livirid ann *Avé*, ar *Grédo* hag ar *Gonfiteor*. *L. Avé*, etc. *G.* Ha pidi Doué eo lavaroud ar *Grédo*. *L.* Ia, hé veûli eo enn hé hanô. *G.* Pétrâ eo ar *Gonfiteor*. *L.* Eunn anaoudégez eûz hor péc'héjou. *G.* Da bétrâ eo mād. *L.* Évit kaoud ann distol anézhô. *G.* Da bétrâ eo mād ann *Avé*. *L.* Évit goulenni Pédennou ar Werc'hez Santel. *G.* Peûr é tléeur lavaroud ar béder Béden-zé. *L.* Bemdez, diouc'h ar beûre ha diouc'h ann nôz. *G.* Eûz a bétrâ eo gréat ovis ann Iliz. *L.* Eûz a zalmou David dreist-holl. *L.* É pé heuriou ef-hén rannet. *L.* É eiz, gouspérou, komplidou, matinézou, lôdez, prima, tiera, sesta ha nona. *G.* Évit pidi Doué hag a-walc'h eo lavarout geriou. *L.* Nann, réd eo ivé é vé poelladuz ar spéréd. *G.* Pétrâ eo ann diverr eûz ann holl Bédennou hag eûz ann holl gélénadurez Gristen. *L.* Sin ar groaz. *G.* Pétrâ a verk ar geriou. *L.* É krédomp enn Dreinded hag é pédomp anézhi. *G.* Pétrâ a verk ar finv eûz ann dourn. *L.* É krédomp enn inkarnasion hag enn dasprénidigez dré c'hroaz Jézuz-Krist.

PEVARZÉKVED GENTEL.

Eûz ann Dékalog.

ANN dékalog, pé ann dég gourc'hémenn a rôaz Doué d'ann Israëlited enn distrô, eo, 1. N'az pézô kéd a Zoué all néméd-oun; na ri kéd a idol nag a skeûden évid hé azeûli. 2. Na géméri kéd hanô Doué enn-aner. 3. Az péz koun da lida ann deiz a éhan. 4. Énor da dād ha da vamm, évit ma vévi pell-amzer. 5. Na lazi két. 6. Na gouézi kéd enn avoultriez. 7. Na laéri két. 8. Na zougi kéd a désténi é-gaou a-énep da nésa. 9. Na c'hoantai kéd hé c'hrég. 10. Na c'hoantai kéd hé vadou. Évid derc'hel ar c'hourc'hémennou-zé dindan évor, int bet lékéad é rimou.

Eunn Doué hép-kén a azeûli,
Ha dreist pép trá holl a giri.
Doué enn-aner na doui két,
Nag ivé nétrâ eûz ar béd.
Ar zuliou santel a viri,
O veûli Doué enn hé di.
Da dād, da vamm a énor,
Évit pell-amzer ma vévi.
Na ganni dén, na lazi két,
A galoun nag a daol é-béd.
Tec'h diouc'h al likaouérez,
A gorf hag a c'hoantidigez.
Madou eunn all na gémer két,
Rag hô disteûrel a vé réd.

Gévier na nép fals testéni,
 Mîr birvikenn na liviri.
 Plijadur lik na gémer két,
 N'hé c'hoanta ma n'oud dimézet.
 Madou eunn all na c'hoanta két,
 D'hô c'haout dré zisléalded.

Ann holl c'houre'hémennou-zé a zô dalc'hed é
 daou ; karoud Doué dreist pép trâ, hag ann nésa
 ével-d-omp hon-unan. Hôgen pép dén eo hon nésa.

Goulenn. Pétrâ eo ann Dékalog. *Lavar.* Ann
 dég gourc'hémenn a Zoué. *G.* Livirit hô. *L.* Eunn
 Doué hép-kén, etc. *G.* Péhini eo ar c'henta gourc'hé-
 menn. *L.* Azeûli Doué, ha Doué hép-kén. *G.* Nag
 ann eil gourc'hémenn. *L.* Na douimp kéd enn-aner.
G. Nag ann trédé. *L.* Lida ar zûl. *G.* Nag ar
 pévaré. *L.* Énori hé dâd hag hé vamm. *G.* Nag
 ar pempved. *L.* Na lazimp két. *G.* Nag ar c'houec'h-
 ved. *L.* Na gouézimp kéd é avoultriez. *G.* Nag
 ar seizved. *L.* Na laérimp két. *G.* Nag ann eizved.
L. Na zougimp kéd a fals testéni. *G.* Nag ann naved.
L. Na c'hoantaimp két grég hon nésa. *G.* Nag
 ann dékved. *L.* Na c'hoantaimp kéd hé vadou.
G. Piou eo hon nésa. *L.* Ann dûd holl. *G.* É
 péd é helleur derc'hel ar c'houre'hémennou-zé.
L. É daou. *G.* Péré int-hi. *L.* Karoud Doué dreist
 pép trâ, hag hon nésa ével-d-omp hon-unan.

PEMZÉKVED GENTEL.

Eûz ann tri Gourc'hémenn genta.

AR c'henta gourc'hémenn a gemenn d'é-omp
 énori Doué ével hor c'hrouer hag hor mestr brâz,
 hag ann dra-zé eo a c'halveur azeûli. Hé énori a
 réomp dré ar feiz, ô kridi stard ar péz en deûz ké-
 lennet d'hé Hîz; dré ann espérans, ô c'héda gant
 fisians ar madou en deûz gwêstlet d'é-omp; dré ar
 garantez, ô karoud anézhan a-greiz hor c'haloun,
 hag ô viroud hé c'houre'hémennou. Réd eo éta-
 senti ouc'h Doué, hé bidi aliez, énori ar groua-
 durien é gwél anézhan hép-kén, hé énori hé-unan
 enn doaré ma en deûz hé c'houre'hémennet er
 gwîr lézen. Ann eil gourc'hémenn a zifenn ouz-
 omp na doufemp é-nép-doaaré é-béd, néméd é
 barn é vé, pé évid ôber eul lé liduz-bennâg. Di-
 fenni a ra c'hoaz kréoc'h na vlasfémemp, da la-
 varoud eo, na gomsfemp gant faé eûz a Zoué pé
 eûz hé Zent. Ann trédé gourc'hémenn a gemenn
 d'é-omp lida ann deiz a éhan, da lavaroud eo,
 ar zûl, é koun eûz a grouidigez ar béd hag eûz
 a zazorc'hidigez Jézuz-Krist. Réd eo tréménoud ann
 deiz-zé ô pidi Doué, ô teski al lézen-gristen, oc'h
 ôber mād-ôberiou, hag ô tec'hout diouc'h pép
 péc'hed, ha diouc'h péd labour ha na vé ket réd
 a-grenn.

Goulenn. Pétrâ eo azeûli Doué. *Lavar.* Hé
 énori eo ével hor mestr brâz. *G.* Pénaoz éc'h éno-

romp-ni Doué. *L.* Dré ar feiz, ann espérans hag ar garantez. *G.* Pénaoz é tiskouézomp-ni é karomp Doué. *L.* O viroud hé c'houec'hémennou. *G.* Hag aotréed eo énorl ar grouadurien. *L.* Ia, é gwél Doué. *G.* Hag aotréed eo toui. *L.* Nann, némed é barn, ha dré lid. *G.* Pétrâ eo eur blasfem. *L.* Eur gér faéuz a-énep Doué pé ar *Zent.* *G.* Péhini eo gan-é-omp ann deiz a éhan. *L.* Ar zúl'eo. *G.* Oc'h ôber pétrâ é tléeur hé dréménout. *L.* O tiski al lézen Gristen. *G.* Diouc'h pétrâ é tléeur tée'hout. *L.* Diouc'h al labour ha diouc'h ar péch'hed.

C'HOUEZÉKVED GENTEL.

Eûz ar pévaré, eûz ar pemved hag eûz ar c'houec'hved Gourc'hémenn.

Ar pévaré gourc'hémenn a gémenn d'ar vugalé énorl hô zadou hag hô mammou, sélaoui hô c'hélenadurésiou, senti oud hô gourc'hémennou, ôber hô gounid eûz hô c'hélennou, hô servicha hag hô skoazella é pép trâ. Ann distéra wallou a-éneb ann tadou hag ar mammou a zô péch'héjou brâz. Réd eo ivé douja hon tadou spéréduz, ann Eskeb, ar Véleien, ar Bersouned, ar Mistri a zesk ac'hannomp. Réd eo énorl ha douja ar Roué hag hé oviserien, ô menna pénaoz eo Doué en deûz hô lékéad da benn d'é-omp. Ar pemved gourc'hémenn a zifenn laza, skei, lavarout kunujennou, en em venji, kasaad unan-bennâg, karoud drouk d'ézhan,

ha buanékaat. Ar c'houec'hved gourc'hémenn a zifenn a bep seurt ôberiou lik, dournatérésiou ha komsiou louz; réd eo zô-kén pellaad ar vénsiou diout-hô, tec'houd diouc'h ann darempredou fall, diouc'h al lézirégez, hag ann dinel vâd, faéa ann distad kaer hag ar vraventez. Hor, c'horfou a zô templou ar Spéred-Santel, arabad eo hô saotra.

Goulenn. Pénaoz é tléeur énorl hé dâd hag hé vamm. *Lavar.* Oc'h ôber hé c'hounid eûz hô c'hélenadurésiou, hag ô senti out-hô. *G.* Hag eunn drouk brâz eo hô rec'hi. *L.* Ia, eur péch'hed brâz eo. *G.* Pére eo hon tadou spéréduz. *L.* Ann Eskeb, ar Véleien hag ar ré holl a zesk ac'hannomp. *G.* Da bétrâ é rédi c'hoaz ac'hannomp ar gourc'hémenn-zé. *L.* Da zenti ouc'h ar Roué hag ouc'h hé oviserien. *G.* Ar gourc'hémenn a zifenn da laza, hag héa a zifenn ivé da skei. *L.* Ia, ha da lavarout kunujennou. *G.* Hag aotréed eo en em venji, pé kasaad eur ré-bennâg. *L.* Nann, arabad eo kasaad dén é-béd. *G.* Dindân ann hanô a avoultriez pétrâ a zô difennet. *L.* Kémend ôber louz. *G.* Ar zellou lik hag hi a zô ivé difennet. *L.* Ia, ar zellou, ar geriou hag ar vénsiou. *G.* Pétrâ a dléeur da ôber évit tec'houd diouc'h ar péch'hed-zé. *L.* Pellaad diouc'h al lézirégez ha diouc'h ann darempredou fall.

SEITÉKVED GENTEL.

Eûz ar pevar Gourc'hémenn zivéza.

Ar seizved gourc'hémenn a zifenn kémérout madou ann nésa, ken é-kûz ha dré drôidel, ken dré ners hag éz. splann, ével na garrem্প kêt é vé kéméred ar péz a zô dé-omp. Mar hon eûz kéméred eunn dra-bennâg, eo réd hé zisteûrel, anéz ar péç'hed na vijé kéd distoled d'é-omp. Mar hon eûz ézomm eûz a eunn dra-bennâg, eo réd hé c'hounid dré hol labour, pé hé c'houlenni é-c'hiz aluzen. Ann eizved gourc'hémenn a zifenn dougen fals testéni é barn, tamalloud dén é-gaou, rei da anaout gwall ar ré all ma n'eo kéd anavézet, némét réd é vé hé lavarout évid eur mad brasoc'h. Difenni a ra ivé a bép seurt gevier, ha dreist-holl ar ré a rajé gaou oud eur ré-bennâg. Ann naved gourc'hémenn a zifenn c'hoantaat plijadur lik é-béd, er-méaz eûz ar briédélez, na zô-kén ep em genderc'hel a-ioul er seurt ménosiou-zé. Ann dékved gourc'hémenn a zifenn c'hoantaat madou ann nésa, néméd évid hô c'haout hervez ar reiz é vé, ével ma kaffemp mād é vé c'hoantéed hor ré. Ar c'hoantchou fall a zô ar vammen eûz ann holl béc'héjou, ha na réomp drouk néméd dré ar garantez direiz évid ann énorïou, évid ann arc'hant pé évid ar blijadur.

Goulenn. Pérâg n'ef-hén kéd aotrét kémérout madou ann nésa. *Lavar.* O véza na garrem্প kêt

é vé kéméred hor ré. *G.* Ha fall eo hô c'héméroud dié ijin. *L.* Ia, tua eo. *G.* Hag aotréd eo miroud ar péz a zô bét kéméret. *L.* Nann, réd eo hé zisteûrel kenta ma helleur. *G.* Ar fals testéni hag hén n'eo difennet néméd dirâg ar varnerien. *L.* Difennet eo bépréd tamalloud ar ré-zidamall. *G.* Hag aotréd eo komzâ eûz ann droug en défé gréad eur ré-bennâg. *L.* Nann; némét réd brâz é vé komza anézhan. *G.* Hag aotréd eo lavarout gevier. *L.* Nann, réd eo bépréd lavaroud ar wironéz. *G.* Pétrâ a zifenn ann naved gourc'hémenn. *L.* Ar c'hoant eûz ar plijadurioù lik. *G.* Pétrâ a zifenn ann dékved gourc'hémenn. *L.* Ar c'hoant eûz a vadou ann nésa. *G.* Pérâg eo difennet ar c'hoantchou-zé. *L.* O véza ma'z int ar vammen eûz ann darn-vuia eûz ar béc'héjou.

TRIOUEC'HVED GENTEL.

Eûz ann tré Gourc'hémenn genta eûz ann Iliz.

ANN Iliz eo hor mamm; ha dré-zé é tléomp senti out-hi, ha miroud ar c'houre'hémennou é deûz gréad d'é-omp évid hol lakaad da virout gwelloc'h gourc'hémennou Doué. C'houéac'h a gounteur anézhô peûrvuia.

Klev gant prédéri penn-da-benn,
Bép sùl, bép goél ann oferen.
Santéla a ri ann holl c'hoéliou,
War hô héd ével ar zuliou.

Kôvez a ri hép nac'h nétrâ,
 Eur wéach ar bloaz da vihana.
 Korf da Zalver a geméri,
 Enn amzer Bask gant prédéri.
 Iun a ri ann daouzek-deisiou,
 Ar c'horaiz, ar vijilou.
 Da wéner k'k na zebri két,
 Na da zadorn ivé nép préd.

Ar c'henta gourc'hémenn eo klevoud ann oféren. Ma na helleur két mond d'ann holl ovisou, na d'ann oféren bréd enn deisiou gwéstlet da Zoué, ann Iliz a fell d'ézhi é vé klevet da vihana eunn oféren hép kân penn-da-benn, ha gand eunn évez brâz. Ann eil gourc'hémenn eo kôvésaad hé holl béc'héjou d'hé vélek hé-unan, da vihana eur wéach ar bloaz. Dibaot eo ma tréméseur eur geid amzer hép kaoud ézamm a binijen; hag ar ré péré goudé béza gréat péc'héjou brâz na glask két distrei ouc'h Doué, na zellézont két ann hanô a Gristeniën. Ann trédé gourc'hémenn eo digémérout kourmunion zantel korf Jézuz-Krist da vihana eur wéach ar bloaz, é-trô goel Bask, pép-hini enn hé barrez. Né kéd da lavarout né vé két mād kourmunia aliésoc'h, hag ann Iliz a garfé é teûfé da kourmunia da béd oféren ar ré holl a zélaou anézhi. N'eur kéd dalc'hed d'ann daou c'houre'hémenn-zé abarz ann oad a reiz, pa na helleur két c'hoaz anaoud ar mād diouc'h ann drouk.

Goulenn. Pérâg é tléeur mirout gourc'hémennou ann Iliz. *Lavar.* O véza ma eo ann Iliz hor mamm. *G.* Livirid hé gourc'hémennou. *L.* Klev gant prédéri, etc. *G.* Pétrâ éta eo réd da ôber da zûl da vihana. *L.* Sélaoui ann oféren. *G.* Hag a-walc'h eo hé sélaoui. *L.* Nann, réd eo ivé pidi Doué gand évez. *G.* Ha réd eo kôvésaad a-wéachou. *L.* Ia, da vihana eur wéach ar bloaz. *G.* Pérâk-zé. *L.* Évité na vorzed két ré bell er péc'hed. *G.* Ha réd eo kourmunia aliez. *L.* Ia, ioul ann Iliz eo. *G.* Hôgen pétrâ a zô réd. *L.* Kourmunia da vihana eur wéach ar bloaz. *G.* É pé amzer. *L.* Da Bask. *G.* Da bé oad é eur dalc'hed d'ann daou c'houre'hémenn-zé. *L.* Pa zéraoueur anaoud ar mād diouc'h ann drouk.

NAONTÉKVED GENTEL.

Eûz ann tri Gourc'hémenn all eûz ann Iliz.

Ouc'h-PENN ar zuliou, éz eûz deisiou gwéstlet da Zoué, a c'halvomp goéliou. Méneg a réeur enn-hô eûz a visteriou al lézen-Gristen, pé eûz a hiniennou eûz ar Zent. Ann daou c'hoél brasa eo Pask hag ar Pentékost. Pask eo ann deiz eûz a zazorc'hidigez Jézuz-Krist. Ar Pentékost eo ann deiz é péhini é tiskennaz ar Spéred-Santel. Nédélec eo ann deiz eûz a c'hinivélez Jézuz-Krist. Ar Rouanez pé ann Épifania eo ann deiz é péhini é

oé azeûlet gand ar Majed, a c'halvomb ann tri Roué. Béz éz eûz ivé meur a c'hoél enn énor d'ar Werc'hez Santel, da Zant Iann-Badézour, d'ann Ebestel, ha da Zent all-bennag, hervez kisiou ann Ilizou. Réd eo béza prédérick bráz, da bép goél, d'en em gentéla diwar-benn ar mister, pé buez ar Sant. Ar pemved gourc'hémenn-eûz ann Iliz eo iuni ar C'horaiz penn-da-benn, ann Daouzek-deisiou hag ar Vijilou. Ar C'horaiz a bád daou-ugent dervez abarz goél Bask évid en em reiza évit-han. Ann Daouzek-deisiou eo ar pevar-amzer eûz ar bloaz, é péré é iunomp tri dervez enn eur zizuh. Ar Vijilou eo derc'hent hiniennou eûz ar goéliou. Iuni a réeur ô choum hép dibri abarz krésteiz hag oc'h ôber eur préd hép-kén. Ar c'houec'hved gourc'hémenn eo diouéri kik da wéner ha da zadorn, é koun eûz a c'hloasiou hag eûz a varô hon Aotrou. Ann hévélep diouéridigez a vireur da holl zeisiou iün.

Goulenn. Pétrá eo ar goéliou. *Lavar.* Deisiou gwéstled da Zoué. *G.* Dré hé abék. *L.* É koun eûz ar vistériou pé eûz ar Zent. *G.* Péré eo ar ré vrasa. *L.* Pask hag ar Pentékost. *G.* Pétrá eo Pask. *L.* Deiz dazorc'hidigez hon Aotrou. *G.* Pétrá eo ar Pentékost. *L.* Ann deiz é péhini é tiskennaz ar Spéred-Santel. *G.* Pétrá eo Nédélek. *L.* Deiz ginivélez hon Aotrou. *G.* Pétrá eo ann Epifania. *L.* Azeûlidigez ar Majed pé ar Rouéed. *G.* Diwar-benn pétrá é tléeur en em gentéla enn deisiou goél. *L.* Diwar-benn ar mister, pé buez ar Sant.

G. Da bétrá eo mád ar C'horaiz. *L.* D'en em reiza évid ar Bask. *G.* Pétrá eo ann Daouzek-deisiou. *L.* Tri dervez iün é pép-hini eûz ar pevar-amzer eûz ar bloaz. *G.* Pénaoz é tléeur iuni. *L.* Oc'h ôber eur préd hép-kén, ha goudé kresteiz. *G.* Pérág é tiouéreur kik da wéner ha da zadorn. *L.* É koun eûz a c'hloasiou hon Aotrou.

UGENTVED GENTEL

Eûz ar Zakramanchou.

Na hellomp két peür-zerc'hel gourc'hémennou Doué dré hon ners hon-unan; réd eo d'é-omp kaoud ar c'hrás; hag hé rei a ra d'é-omp peür-vuia dré arouésiou splann, a c'halvomp Sakramanchou. Evel-sé er vadisiant, pa zeû ann dour da walc'hi ar c'horf enn-diavéaz, é teû ivé ar c'hrás da c'hlana ann éné enn-diabarz. Piou-bennag en deûz digéméret eur Sakramant gant feiz ha gand ar reisiou all a zô réd, a zô sûr, ké-mend ha ma helleur béza sûr er vuez-man, pé-naoz en deûz grás Doué, péhini eo ar brasa eûz ann holl vadou. Jézuz-Krist eo en deûz gréad ann holl Zakramanchou, évit rei da bép-hini a c'hauomp dellézou hé wád hag hé varô, ha gréad en deûz Sakramanchou évid ann holl ézommou eûz ar vuez spéréduz. Ar Vadisiant hol laka da zond enn-hi, ha da véza ganed a névez dré ann dour ha

dré ar Spéred-Santel; ar Gouzoumen hol laka da griski ha da grévaat; Sakramant ann Aoter hor mág; ar Binijen a baré ar c'hlenvéjou spéréduz; ann Nouen hor c'hréva enn hon trémenvan; ann Urs a rô d'ann Iliz béleien évid hé servicha; ar Briédélez a rô d'ézhi gwisien évid hé lakaad da badout kéمند hag ar béd. Chétu ar seiz Sakramant.

Goulenn. Pétrá eo ar Zakramanchou. *L.* Arouésion splann int eûz a c'hras Doué. *G.* Hag ar c'hras a zô réd d'é-omp. *L.* Ia, héb ar c'hras na hellomb ôber nétrá a vâd. *G.* Eur mäd brâz eo éta digémérout ervâd ar Zakramanchou. *L.* Ar brasa mäd eo eûz ar béd-man. *G.* Piou en deûz gréad ar Zakramanchou. *L.* Hon Aotrou Jézuz-Krist. *G.* Pérâg en deûz-hén hô gréat. *L.* Évit rei d'é-omp dellézou hé wad. *G.* Péd Sakramant zô. *L.* Seiz. *G.* Livirit-hô. *L.* Ar Vadisiant, ar Gouzoumen, Sakramant ann Aoter, ar Binijen, ann Nouen, ann Urs hag ar Briédélez.

KENTA GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ar Vadisiant,

DÉN na hell mond é rouantélez Doué, némét ganet é vé a nevez dré ann dour ha dré ar Spéred-Santel. Râg ann dûd holl a zô marô é Adam dré ar péc'hed orijinal; hag ar ré holl a zô badézet,

a zigémer ar vuez é Jézuz-Krist. Ar Vadisiant a zô réd éta d'ann holl, d'ar yugalé nevez-ganet zô-kén. Ha mar badézeur eunn dén enn oad a reiz, hé holl béc'héjou a zô distoled d'ézhan, ken ar ré en deûz gréat, ken ann hini en deûz digaset pa eo hét ganet: hôgen réd eo é vé desket mäd el lézen-Gristen; é krétché enn-hi hag é virfé anézhi dirâg ann holl; é tinac'hehé Satan, hé ôberiou hag hé fougéou; é rôjé hé c'hér da gemma a vuez, ha da virout gourc'hémennou Doué. Mar d-eo eur bugel a vadézeur, ar paéroun hag ar vaérounez péré a gomz enn hé léac'h er vadisiant, a respount hag a rô hô gér évit-han. Badézi a réeur ô skuta dour war ann hini a vadézeur, hag ô lavaroud enn hévéleb amzer: Mé az badez enn hanô ann Tâd, hag ar Mâd hag ar Spéred-Santel. Ar Vadisiant a dlé béza gréat, kément ha ma helleur, enn Iliz, gand eur bélek, ha gand ann holl lidou; hôgen mar d-eo réd a-grenn, pép dén a hell badézi. Na rôeur kéd ar Vadisiant ouc'h-penn eur wéach, ha pép-hini na véz badézet néméd eur wéach.

Goulenn. Ha réd eo ar Vadisiant. *Lavar.* Ia, évit mond é rouantélez Doué. *G.* Pénaoz é badézeur. *L.* Skuta a réeur dour war ann hini a vadézeur, enn eul lavarout geriou-bennag. *G.* Pé c'heriou. *L.* Mé az badez enn hanô ann Tâd, hag ar Mâd hag ar Spéred-Santel. *G.* Pétrá a ra ar Sakramant-zé. *L.* Lémel a ra ann holl béc'héjou.

G. Hôgen pé bec'hed a hell béza gréad eur bugel-nevez-ganet. *L.* Ar pec'hed orijinal en deûz. *G.* A bétra é teû ar pec'hed-zé. *L.* Eûz a bec'hed Adam, péhini a zô trémenet d'hé holl wenn. *G.* Pétra a dlé ôber ann hini a vadézeur enn oad a reiz. *L.* Kridi ar gélénadurez Gristen, hag hé mirout. *G.* Pétra a dlé da zinac'ha. *L.* Ann diaoul, hé ôberiou hag hé fougéou. *G.* Eûz a bétra é tle rei hé c'hér. *L.* Da virout goure'hémennou Doué. *G.* Pénaoz ar vugalé é hellont-hi ôber kément-sé. *L.* Ar paéroun hag ar vaérounez a ra évit-hô. *G.* Ha béz' é helleur azvadézi. *L.* Nann, na vadézeur néméd eur wéach.

EIL GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ar Gouzoumen.

Ar ré nevez badézet a dlé digémérout ar Sakramant a C'houzoumen; hôgen ô véza n'eo két réd enn-holl-d'ann-holl ar Sakramant-zé, é c'hourzézeur anézhan bété ma véz ar vugalé desket a-walc'h. Ann tadou hag ar mammou a dlé deski gand eur préder brâz d'hô bugalé ann holl gélénadurez Gristen, hag hô c'hâs d'ann Iliz ha d'ar skôliou, hervez hô éaz, évid deski éno ar c'hatékiz; ha mar teû hô bugalé da véza kollet dré ziwiziégez, hi a zô kiriek eûz a gément-sé dirâk Doué. Ar vugalé ivé, eun hô zû, a dlé akéti d'ar c'hentéliou-zé,

hag hô dere'hel héd hô buez. Ar ré a zô desket a dlé béza kased d'ann Eskop; rak n'eûz némethan a gémend en défé ar galloud da c'houzoumenni; astenna a ra hé zaouarn war-n-ézhô, enn eur bidi ar Spéred-Santel; goudé é verk war hô zâl sîn ar groaz gand al lardérez eûz ann ôléo sakr gréat gand éol ha gant balzam. Ar Sakramant-zé hol laka da véza gwir gristenien, évit na zeûimp kéd da rusia eûz a groaz Jézuz-Krist, évit ma énébimp gânt kaloun oud ar gwall-ioulou, ha ma vézimp é-tâl da c'houzanvi évid Doué. Évid diskouéza kément-sé eo é skô ann Eskop war boc'h ar ré-a c'houzoumenn. Na rôeur ar Gouzoumen néméd eur wéach, ken-nébeûd hag ar vadisiant.

Goulenn. Peûr é tléeur rei d'ar vugalé ar Gouzoumen. *Lavar.* Pa ind desked a-walc'h. *G.* Piou a dlé hô deski. *L.* Ann tadou hag ar mammou a dlé hé ôber. *G.* Ha pétra a dlé ôber ar vugalé. *L.* Sélaoui ervad ar c'hentéliou hag hô dere'hel mäd. *G.* Piou en deûz ar galloud da c'houzoumenni. *L.* Ann Eskob hép-kén. *G.* Pénaoz é ra. *L.* Astenna a ra hé zaouarn enn eur bidi ar Spéred-Santel. *G.* Pétra a ra c'hoaz. *L.* Ober-a ra sîn ar groaz war ann tâl, gand ann ôléo sakr. *G.* Pétra eo da lavarout kément-sé. *L.* Pénaoz dré ar Sakramant-zé é tigéméromb ar Spéred-Santel évit béza gwir Gristenien. *G.* Pénaoz é vézeur gwir Gristenien. *L.* Pa énébeur oud ar gwall-ioulou, ha pa c'houzanveur pép-trâ évit Jézuz-Krist. *G.* Ha béz'

é helleur digémércut meür a wéach ar Gouzoumen. *L.* Nann, na zigéméreur ar Gouzoumen néméd eur wéach.

TRÉDÉ GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a Zakramant ann Aoter.

SAKRAMANT ann Aoter eo ar c'horf hag ar gwäd eûz a Jézuz-Krist, a rô d'é-omp dindân ar spésou pé ann doaréou a vara hag a win évit magadurez d'hon énéou. Ar Sakramant-zé a zô sakret ha lôdenet é sakrifiz santel ann oféren, péhini eo ar skeûden eûz a sakrifiz ar groaz, dré béhini Jézuz-Krist a zô en em ginniget eur wéach d'hé Dâd évit péc'héjou ann dûd holl. Holl zakrifisou al lézen gôz a ioa ar skeûdennou eûz a hini ar groaz; hag ann oféren a lévêromp, hervez kélénadurez Jézuz-Krist, a zeû da névézi bemdez ar c'houn eûz ar sakrifiz brâz-zé, hag a rô d'é-omp anners anézhan. Ar bélek a zanével pénaoz Jézuz-Krist a réaz ar Sakramant-zé d'erc'hent hé c'hloasiou, hag a aslavar hé c'heriou hé-unan, dré béré ar bara hag ar gwîn a kô kemmet râk-tâl enn hé gorf hag enn hé wäd, hép ma wéleur enn-dia-véaz nétrâ eûz ar c'hemmadur, péhini na anavézomp néméd dré ar feiz. Ével-sé, pétrâ-bennâg na wélop némét bara ha gwîn ével kent, é krédomp stard koulskoudé pénaoz éma Jézuz-Krist

enn-hô enn eunn doaré burzuduz; enn hévélep doaré éma enn-holl-d'ann-holl dindân pép-hini eûz ar spésou, ha dindân pép lôden, ével dindân ann holl; héb béza rannet na muiet, hag héb éhana da véza enn Ény.

Goutenn. Pétrâ eo Sakramant ann Aoter. *Lavar.* Ar c'horf hag ar gwäd eo eûz a hon Aotrou Jézuz-Krist, dindân ar spésou eûz ar bara hag eûz ar gwîn. *G.* Pérâg ef-hén-rôed ével-sé d'é-omp. *L.* Évit béza magadurez d'hon énéou. *G.* Péléac'h eo gréad ar burzud-zé. *L.* É sakrifiz ann oféren. *G.* Pétrâ eo ann oféren. *L.* Ar skeûden eo eûz a zakrifiz ar groaz. *G.* Pé vurzud a c'hoarvez enn-hi. *L.* É teû ar bara hag ar gwîn da véza kemmet er c'horf hag er gwäd Jézuz-Krist. *G.* Pénaoz é véz gréad ar c'hemmadur-zé. *L.* Dré c'heriou Jézuz-Krist a lavar ar bélek. *G.* Hôgen gwéloud a réomp hépréd ar bara hag ar gwîn ével kent. *L.* Ia, râg ar spésou a choum enn-hô. *G.* Pénaoz éta éc'h anavézomp-ni éma Jézuz-Krist enn-hô. *L.* Dré ar feiz, ô véza ma en deûz hé lavaret.

PEVARÉ GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ar Goumunion.

NA helleur két béva hép dibri, na béza iac'h hép dibri alies. Ével-sé na helleur két kaoud ar vuez spéréduz, péhini eo ar c'hrâs, hép digéméroud a-wéchou ann Eûkaristia santel; seul-vni ma

koumuniour alies, seùl-vui ar vuez-zé a zô kré ha nerzuz. Hôgen kerkouls ar ré-varô na hellont két kémérout boéd, hag ar boéd a ra vâd d'ar ré iac'h, a ra drouk d'ar ré glanv. Dré-zé évit koumunia enn eunn doaré talvouduz, eo réd béza diskarg a béc'hed maryl, hag é reiz mād. Ar reisou kenta eo kridi stard ann holl visteriou eûz al lézen Gristen, hag hé-man dreist-holl; na garoud drouk da zén, béza unvanet mād gand hé holl énébourien. Piou-bennag a zigémer ar Sakramant-zé é doaré fall, a év hag a zebra hé varnédigez, ô véza na zishével két kor ann Aotrou diouc'h ar c'higou dister. Dré-zé eo n'her rôleur kéd d'ar vugalé némét goudé ma ind deûed d'ann oad a reiz, ha ma ind desket mād. Gervel a réeur ar Sakramant-zé Viatik, pé boéd-hent, pa rôleur anézhan d'ar ré-glanv daré da vervel, évit béza hô boéd évid ann hent bráz éz éond da ôber.

Goulenn. Ha réd eo digémérout ann Eûkaristia santel. *Lavar.* Ia, ô véza ma eo hor boéd spé-rédúz. *G.* Pétrá a c'hoarvez gand eunn éné hé digémer dibaot. *L.* Ann éné-zé a choum gwân ha môréduz. *G.* Hôgen ar Goumunion hag hî a ra vâd d'ann holl. *L.* Na ra vâd néméd d'ar ré a zô reizet ervâd. *G.* Pé reizou a zô réd. *L.* Da genta béza é stād a c'hras. *G.* Pérâg ar péc'hed marvel a noaz-hén d'ar Goumunion. *L.* O véza na hell kéd eunn dén-marô kémérout boéd. *G.* Livirid ar reizou all. *L.* Ar feiz, ann holl vertusioù,

ha dreist-holl ar garantez é-kénver ann nésa. *G.* Hag eunn drouk bráz eo koumunia é doaré fall. *L.* Dibri hé varnédigez eo. *G.* Pétrá eo ar Viatik. *L.* Ar Goumunion eo a rôleur d'ar ré-doc'hor.

PEMVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz a Zakramant ar Binijen.

Goudé ar vadisiant hag ar gouzoumen, ar Gristenien na dléfé kaout ézomm néméd eûz ann Eûkaristia bétég ar marô; hôgen dibaot eo ar ré ha na gouéz kéd é péc'héjou marvel péré a lâz ann éné, ô vouga ar garantez, péré a zellez ar marô peûr-baduz; hag évit paréa eunn drouk ker braz, n'eûz nétrâ gwelloc'h, goudé ar vadisiant, égét Sakramant ar Binijen. Ann hini a fell d'ézhan hé zigémérout, a dlé da genta kaout keûz eûz hé béc'héjou, ha kaoud anézho eur gwir zoan, skoret war ar feiz ha war zoujans Doué, gand eur ratoz stard da wellaat, péhini a bella a-grenn ar c'hoant da bec'hi, ar péz en deûz enn-han ann derou eûz ar garantez évid Doué, hag ann doan-zé péhini a wantr kaloun ar péc'her, a c'halveur kontrision pé keûz-gwirion. Réd eo goudé koyésaad da eur bélek, ô tiskleria dézhan hép distrô ann holl béc'héjou eûz a béré en em gaveur kabluz; goudé sévéni gant striv ar boan a rô ar bélek évid dic'haou ar béc'héjou. Béz' éz eûz éta tri zra réd

a berz ar pec'her, ar c'heûz, da vihana ar c'heûz diglôk, ar c'hovésion hag ann dic'haou. Ar poaniou a rœur a zô peûrvuia ann tri seurt mād-ôberiou-man, ar bēden, ar iûn hag ann aluzen; hag é tléont béza kévatal da zoaré ar pec'hed ha da ners ar pec'her.

Goulenn. Da biou é rœur ar Sakramant a Binijen. *Lavar.* D'ar ré hô deûz gréad eur pec'hed marvel-bennâg goudé ar vadisiant. *G.* Pétrâ eo ar pec'hed marvel. *L.* Ar pec'hed eo a zellez ar marô peûr-baduz. *G.* Pétrâ a dlé ôber ar pec'her évid digéméroud ar Sakramant-zé. *L.* Kaout-keûz, kovésaat ha dic'haoui. *G.* Pétrâ eo ar gontrision. *L.* Ann doan da véza pec'het gand ar ratoz da wellaat. *G.* Ha gelloud a réeur kasaad ar pec'hed hép karoud Doué. *L.* Béz' é tlé béza diana eunn derou-bennâg a garantez. *G.* Pénaoz é tléeur kovésaat. *L.* Hép nac'hout nétrâ na kuza nétrâ. *G.* Pétrâ eo ann dic'haou. *L.* Ar zévénidigez eûz ar boan rôet gand ar bélek. *G.* Pétrâ eo ar poaniou-zé peûrvuia. *L.* Pédenrou, iunou hag aluzennou.

C'HOUEC'HVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Heûl eûz ar Binijen.

Goudé ma eo bét kovéséet ar pec'her, ha goudé ma en deûz rôed hé c'her é tic'haouô ar, bélek

a dlé hé absolvi, mar gwél enn-han merkou a-walc'h a zistrô; anéz é tlé dinac'ha d'ézhan ann absolven, dindân boan d'en em zaoni gand ar pec'her: mar d'éma enn arvar é vé distrôet mād, é tlé gourzéza. Ann absolven digéméret mād a lâm ar béc'héjou, bézent pé vézent. E-kénver ar béc'héjou dister, a c'halveur vénial, ha diouc'h péré eo diez brâz tec'houd a-grenn é-pâd ar vuez, é hellont béza distoled dré ar bēden, dré ann aluzen, dré ann ôberiou-mād. Hôgen péger bihan-bennâg é kavomp ar béc'héjou-zé, eo réd bépéd kaoud eur préder brâz d'en em walc'hi anézhô, ha da dec'houd diout-hô. Ar Gristenien a zô marô karged eûz a béc'héjou vénial-bennâg, pé eûz a eunn dilerc'h-bennâg a zic'haou a dléont évid ar béc'héjou distoled d'ézhô, ar ré-zé a c'houzanv er béd all eur boan a c'halvomp ar Purgator; hôgen dieûbet pé fréalzet é vézont gant pédenrou ar ré-véô. Ann lliz a aotré a-wéchou induljansou, a laka oud ôberiou-mād-bennâg, évit rei d'é-omp tû da zerc'hel léac'h eûz a ziouer hon dic'haouou.

Goulenn. Ar bélek hag hén a zô rédiéd da réi ann absolven d'ann hini a ia da govésaat. *Lavar.* Nann, ma na venn en défé eur gwir geûz. *G.* Pé zroug a râ, mar teû da absolvi ré skany. *L.* En em garga a râ eûz ann hévélep pec'hed. *G.* Ar Sakramant a Binijen hag hén a zô réd évit lémel ar béc'héjou vénial. *L.* Nann, béz' éz eûz c'hoaz doaréou all. *G.* Péré int-hi. *L.* Ar bēden,

ann aluzen hag ann ôberiou-mâd. *G.* Pétrâ eo ar Purgator. *L.* Ar boan eo eûz ar ré a zô marô kar-get é-kénver Doué eûz a eunn dlé-bennâg. *G.* Pétrâ eo ann dléou-zé. *L.* Péc'héjou vénial pé dilec'hjou dic'haouou. *G.* Pénaoz éc'h hellomp-ni hô fréalzi. *L.* O pidi évit-hô. *G.* Pétrâ eo ann induljansou. *L.* Eur c'hrâs a ra aan Iliz d'é-omp évid derc'hel léac'h eûz a ziouer ann dic'haouou.

SEIZVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ann Nouen.

ANN Nouen a rô d'ar ré-glanv ar c'hrâs da vervel ervâd. Lémél a ra ar béc'héjou vénial, ha paréa a ra ann éné eûz ar fillidigez a choum eûz ar béc'héjou all, évit-hô da véza distolet. Krévaad a ra ann dén-klanv a-énep ar gwall-ioulou, pére a zô tennoc'h, pa eur daré da vervel, hag é hell zô-kén rei ar iéc'hed d'ar c'horf, mar d-eo mâd évid ann dén-klanv. Ar Véleien eo a rô ar Sakramant-zé, gand éol benniget évit-sé gand ann Eskop. Seiz lardérez a réeur; pemp évid ar pemp skiant; war ann di-kouarn, war ann difron, war ar génou, war ann daouarn; unan war ar groazel pé war boull ar galoun, évid ann droug-ioul; unan war ann treid : ha da bép lardérez, ar Bélek a béd Doué da zisteürel d'ann dén-klanv ar béc'héjou en deûz gréad dré bép kévren eûz hé gorf. Réd

eo d'ann dén-klanv béza é stâd a c'hrâs évid ôber hé c'hounid eûz ar Sakramant-zé; ha mâd eo é ti-gémerché anézhan gand anaoudégez, pétrâ-bennâg na rôeur anézhan néméd d'ar ré-glanv, ha pa ind daré da vervel.

Goulenn. Pétrâ eo ar c'hrâs a zalc'h oud ann Nouen. *Lavar.* Ar c'hrâs da vervel ervâd. *G.* Pé béc'héjou a lâm. *L.* Ar béc'héjou vénial hag ann dilec'h eûz ar béc'héjou all. *G.* Piou a rô ar Sakramant-zé. *L.* Ar Véleien. *G.* Da biou é tléeur hé rei. *L.* D'ar ré-glanv a zô daré da vervel. *G.* Ha béz' é tléeur gortoz é vent toc'hor. *L.* Nann, évit ma vézô gwelloc'h reizet ann dén-klanv. *G.* Pé-râg é réeur meûr a lardérez. *L.* Évit merka ar béc'héjou gréat gand ar c'hévrennou dishénvel eûz ar c'horf. *G.* Gand pétrâ é réeur al lardérezou-zé. *L.* Gand éol benniget gand ann Eskop.

EIZVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ann Urs.

SAKRAMANT ann Urs a rô d'ann Iliz ôberourien hollek ha tadou spéréduz a zô lékéad é léac'h ann Ébestel ha Diskibled Jézuz-Krist, évit kenderc'hel ôber Doué bété divez ar c'hantvéjou. Ar c'hrâs eûz ar Sakramant-zé na zantéla két hép-kén ar ré a zigémer anézhan, rei a ra c'hoaz d'ézhô ar gal-

loud da zantéla ar ré all, ô rei d'ézhô ar Zakramanchou. Hôgen n'eûz néméd ann Eskop a gément a hellefê hô rei holl; ar Véleien péré a zô lékéat évid hé ziboania, na hellont rei nag ar Gouzoumen, nag ann Urs. Ann Diagoned a zô lékéad évit servicha ann Eskop hag ar Véleien, enn hô c'hargou, hag évit prédéria ar béorien. Ann ursiou-zé eo ar ré vrasa. Pemp all a zô dindân ar ré-zé, lékéat évid diboania ann Diagoned; Urs ar Zudiagoned, Urs ann Akolited, péré a zô dileûret évid heûlia ann Eskop, hag enn iliz évid dougen ar goulou, Urs al Lennérien, Urs ann Eksorsisted hag Urs ar Borsierien. Béz' é kounteur éta enn-holl seiz Urs, pevar dister ha tri Urs brasoc'h pé sakr; péré eo ar Sudiagonach, ann Diagonac'h hag ar Vélégiach, é péhini é ma ivé ann Eskobiach. Réd eo tréménout dré ann holl zérésiou-zé évid erruout d'ar Vélégiach. Ar c'henta dérez eo ann tonsurach, péhini né kéd eunn Urs, hôgen eul lid santel évit rei ar zaé a iliz da eunn dén lik, hag évid hé lakaad é renk ar c'hloer: râg gervel a réeur kloer ar ré holl a zô dileûret évit servich ann iliz, ha tûd-lik ar ré all eûz ar bobl Gristen.

Goulenn. Péhini eo ar c'hras eûz a Zakramant ann Urs. *Lavar.* Rei a ra ar galloud da rei ar Zakramanchou, pé da ôber eur servich hollek-bennâg enn iliz. *G.* Péré eo ar ré hô deûz ar c'hras-zé enn-holl-d'ann-holl. *L.* Ann Eskeb eo. *G.* Béz' é hellond éta rei ann holl Zakramanchou. *L.* Ia, ar Gouzoumen hag ann Urs zô-kén.

G. Ar véleien hag hi na hellont két rei ann daou Zakramant-zé. *L.* Nann, d'ann Eskop int miret. *G.* Pétrâ eo dléad ann Diagoned. *L.* Servicha ar Bélek hag ann Eskop enn hô c'hargou. *G.* Péré eo ann ursiou all. *L.* Sudiagoned, Akolited, Lennérien, Eksorsisted ha Porsierien. *G.* Péd zô anézhô holl. *L.* Seiz zô anézhô. *G.* Péré eo ann ursiou sakr. *L.* Ar Sudiagonach, ann Diagonach hag ar Vélégiach. *G.* Ha béz' é helleur dond da vélek râk-tâl. *L.* Nann, réd eo tréménout dré ann holl zérésiou all. *G.* Pétrâ eo ann Tonsurach. *L.* Eul lid évit kémérout ar zaé a iliz. *G.* Pétrâ a ra-hén. *L.* Pénaoz eûz a zén-lik é teûeur da véza kloarek.

NAVED GENTEL WAR-N-UGENT.

Eûz ar Briédélez.

Doué ô véza krouet ann dén kenta, a rôaz d'échan eur vaouez, évid eil hag évit skoazel, hag hô lakaad a réaz da c'hénel ann holl dûd all: Evel-sé é réaz ar Briédélez. Ar péc'hed en doa saotret ann ôber anézhi: hôgen Jézuz-Krist en deûz hé lékéad d'hé stad kenta, hag en deûz gréat eur Sakramant anézhi, ô staga out-hi grasou di-baot. Ar stroll eo éta eûz a eur gwaz hép-kén gand eur vaouez hép-kén, ha na hell két béza torret néméd dré ar marô. Béz' é tléont en em garout e-c'hiz ma n'hô défé néméd eunn hévélep korf gand daou éné, en em skoazia ann eil égilé enn holl

labouriou eûz ar vuez, ha prédéria ar vugalé a zeû d'ézhô, évit ma kendalc'hint da zervicha Doué war hô lerc'h war ann douar. Ar stroll-zé eûz ann ozac'h hag eûz ar c'hreg a zô ar skeûden eûz a stroll Jézuz-Krist gand hé Iliz. Hôgen, pétra-bennag ma eo santel brâz ar Briédélez, ar stad eûz ann diouéridigez klôk a zô c'hoaz c'houékoc'h. Ann dût dimézet a zô rannet étre Doué hag ar béd, dré ar prédéri eûz hô zûd; ar gwerc'hézed hag ann intanvézed a zô dieûb évid en em rei holl da Zoué. Koulskoudé ann diouéridigez klôk a zô eur c'hras dibaot péhini né két rôed d'ann holl.

Goulenn. Piou en deûz lékéad ar Briédélez. *Lavar.* Doué hé-unan er penn-kenta eûz ar béd. G. Piou en deûz hé digaset enn hé glanded. L. Jézuz-Krist, péhini en deûz gréat eur Sakramant anézhi. G. Eûz a bêtra eo ar skeûden. L. Eûz a stroll Jézuz Krist gand hé Iliz. G. Péhini eo ar c'hras eûz ar Sakramant-zé. L. É teû ann ozac'h hag ar c'hreg d'en em garout é-c'hiz na vent né méd unan. G. Pétra a c'hoarvez eûz a gément-sé. L. É teûont d'en em skoazia ann cil égilé enn hô ézommou. G. Pétra a dléont-hi da ôber évid hô bugalé. L. Kaoud eur préder brâz anézhô, hag hô sével é doujans Doué. G. Ha béz' éz eûz eur stad c'houékoc'h égéd ar Briédélez. L. Ia, ar stad eûz ann diouéridigez klôk. G. É pétra ef-hi gwelloc'h. L. O véza ma lez mui a zieûb da zervicha Doué. G. Hag ann holl a hell kaoud ar wellaen-zé. Nann, eur rô dibaod a Zoué eo.

TAOLEN

AR C'HATÉKIZ HISTORIK.

KENTA GÉVREN,

É PÉHINI É KAVEUR É BERR GOMSIU ANN HISTOR
SANTEL.

	<i>Pajen</i>
I Gentel. Eûz ar Ganédigez.	1.
II Gentel. Eûz a Béc'hed ar c'henta dén.	4.
III Gentel. Eûz al Livaden hag eûz al Lézen natur.	7.
IV Gentel. Eûz a Abraham hag eûz ann Tadou-brâz all.	9.
V Gentel. Eûz a Sklavérez ann Éjipt hag eûz ar Bask.	10.

VI Gentel. Eûz ann Ergerz enn distrô hag eûz al Lézen skrivet	12.
VII Gentel. Eûz a Gévredigez Doué gand ann Israélited.	14.
VIII Gentel. Eûz ann Idolatri.	17.
IX Gentel. Eûz a Zavid hag eûz ar Mesî .	19.
X Gentel. Eûz a Chism Samari.	20.
XI Gentel. Eûz ar Broféded.	22.
XII Gentel. Eûz a Sklavérez Babilon. . .	24.
XIII Gentel. Eûz a Stâd ar Iuzevien goudé ar sklavérez.	26.
XIV Gentel. Eûz ar Iuzevien Spéréduz hag eûz ar Iuzevien Kiguz.	27.
XV Gentel. Eûz a C'hinivélez Jézuz-Krist.	29.
XVI Gentel. Eûz a Zant Iann-Badézour.	32.
XVII Gentel. Eûz a C'halvédigez ann Ébestel.	33.
XVIII Gentel. Eûz a Brézégérez Jézuz-Krist.	35.
XIX Gentel. Eûz a Énébourien Jézuz-Krist.	37.
XX Gentel. Eûz a C'hloasion Jézuz-Krist.	39.
XXI Gentel. Eûz a Varô Jézus-Krist. . .	41.
XXII Gentel. Eûz a Zazorc'hidigez Jézuz-Krist.	42.

XXIII Gentel. Eûz a Ziskennidigez ar Spéred-Santel war ann Ébestel. . . .	44.
XXIV Gentel. Eûz a C'halvidigez ar Jentiled.	46.
XXV Gentel. Eûz a Ziazez ann Ilizou. . .	48.
XXVI Gentel. Eûz ann Tradision hag eûz ar Skritur.	50.
XXVII Gentel. Eûz a Zismantr Jérusalem.	52.
XXVIII Gentel. Eûz ann Heskinou. . .	53.
XXIX Gentel. Eûz a Frankiz ann Iliz hag eûz ar Vénec'h.	55.

EIL GÉVREN,

É PÉHINI É KAVEUR É BERR GOMSIU AR GÉLÉ.
NADUREZ GRISTEN.

	<i>Pajen</i>
I Gentel. Eûz ar Feiz, eûz ann Espérans hag eûz ar Garantez.	57.
II Gentel. Eûz ann Dreinded.	59.
III Gentel. Eûz a Inkarnasion ar Verb hag eûz a Zasprenadurez ann dâd.	61.
IV Gentel. Eûz a Ziskennidigez Jézus-Krist d'ann Ifernou, eûz hé Zazorc'hidigez hag hé Bignidigez enn Énv.	63.
V Gentel. Eûz ar Varn.	64.
VI Gentel. Eûz ar Spéred-Santel.	66.
VII Gentel. Eûz ann Iliz.	68.
VIII Gentel. Eûz a Gen-unvaniez ar Zent.	70.
IX Gentel. Eûz a Zistol ar béc'héjou.	72.
X Gentel. Eûz ann Dazorc'hidigez hag eûz ar Vuez peâr-baduz.	74.
XI Gentel. Eûz a Béden ann Aotrou.	76.
XII Gentel. Heûl eûz a Béden ann Aotrou.	77.

XIII Gentel. Eûz ar Pédennoù all.	79.
XIV Gentel. Eûz ann Dékalog.	81.
XV Gentel. Eûz ann trî Gourc'hémenn genta.	83.
XVI Gentel. Eûz ar pévaré, eûz ar pemved hag eûz ar c'houec'hved Gourc'hémenn.	84.
XVII Gentel. Eûz ar pevar Gourc'hémenn zivéza.	86.
XVIII Gentel. Eûz ann trî Gourc'hémenn genta eûz ann Iliz.	87.
XIX Gentel. Eûz ann trî Gourc'hémenn all eûz ann Iliz.	89.
XX Gentel. Eûz ar Zakramanchou.	91.
XXI Gentel. Eûz ar Vadisiant.	92.
XXII Gentel. Eûz ar Gouzoumen.	94.
XXIII Gentel. Eûz a Zakramant ann Aoter.	96.
XXIV Gentel. Eûz ar Goumunion.	97.
XXV Gentel. Eûz a Zakramant ar Binijen.	99.
XXVI Gentel. Heûl eûz ar Binijen	100.
XXVII Gentel. Eûz ann Nouen.	102.
XXVIII Gentel. Eûz ann Urs.	103.
XXIX Gentel. Eûz ar Briédélez.	105.

FIN.